Västerås stad

ÅRSPLAN 2020

MED UTBLICK MOT 2023

VÄSTERÅS STAD

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Satsningar på skolan och de äldre	3
Årsplan 2020	4
Styrning för god ekonomisk hushållning	6
Strategiska utvecklingsområden	7
Övergripande mål för verksamheten	9
Uppdrag	13
Koncernstruktur	14
Västerås stad- organisationsschema	15
Jämställdhet	16
Förutsättningar för perioden 2020-2023	17
Investeringar 2020-2023	23
Nämndernas uppdrag och ekonomiska ramar	25
Västerås stads bolag	34
Ekonomisk redogörelse	38
Sammanställning för bolagen	46

Trycksaken bygger på kommunfullmäktiges beslut 2019-06-19 (Dnr 2019/00089)
Reviderad av kommunfullmäktige 2019-12-05 (Dnr 2019/00090) Dessutom har viss redaktionell förändring skett.

Satsningar på skolan och de äldre

Vi lever i en tid när alla kommuner står inför stora utmaningar. Antalet yngre och antalet äldre ökar under de kommande åren vilket gör att vi behöver fler platser i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan, fler platser på äldreboenden och en utvecklad hemtjänst.

Det innebär att vi i Västerås stad kommer att investera i fler förskolor och skolor, fler äldreboenden och fler boenden för personer med funktionsnedsättningar. Samtidigt behöver vi underhålla våra anläggningar och bygga nytt.

Detta samtidigt som trycket mot individ- och familjeomsorgen växer och fler personer med funktionsnedsättning behöver olika typer av samhällsstöd.

En kommun som växer behöver ny infrastruktur och vi behöver också göra investeringar för att göra den mer attraktiv och stärka utvecklingskraften. Arbetet med hållbarhet inom Västerås stad kommer att stärkas. Agenda 2030 ska ligga till grund för alla kommunala beslut och jämställdhetsperspektivet ska genomsyra all kommunal verksamhet.

Den viktigaste investeringen vi kan göra inför framtiden är på våra barn och unga. Det mest avgörande trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet en kommun har, är en högkvalitativ grundskola där eleverna uppnår resultat, så de kan ta sig vidare till gymnasiet och där klara en examen som leder till jobb eller fortsatta studier. Stor betydelse för trygghetsarbetet har också socialtjänstens förebyggande arbete och våra insatser i stads- och kommundelarna, inte minst för att skapa en meningsfull fritid för barn och unga. Därför går den största satsningen 2020 till grundskolan och individ- och familjeomsorgens ram förstärks.

För att Västerås ska bli en tryggare kommun, krävs också krafttag mot brottsligheten. Vi jobbar därför i nära samarbete med polisen, som regelbundet kommer att bjudas in till kommunstyrelsen. Kraften hos västeråsarna märktes tydligt under veckan när Musikhjälpen var här i Västerås förra året.

Det finns anledning att i grunden känna optimism inför framtiden. En växande kommun som utvecklas och blir mer attraktiv drar till sig nya människor med olika kompetenser, vilket gör att vi blir än mer attraktiva både för besökare och för etableringar av nya företag. Vi kommer under 2020 att fortsätta jobba aktivt med att främja att företag startas och utvecklas och att få både stora och små företag att vilja etablera sig i Västerås.

Anders Teljebäck (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Årsplan 2020

ÅRSPLAN 2020 FÖR HÅLLBAR UTVECKLING OCH GOD KVALITET

Kommunsektorn står inför stora ekonomiska utmaningar. Konjunkturen avmattas samtidigt som förändringen av demografin innebär att fler är i behov av våra tjänster och vår service. Antal personer i arbetsför ålder ökar inte i samma takt som behoven och arbetskraftsbrist blir påtaglig. Skatteintäkterna ökar inte som under högkonjunkturen. Allt detta innebär stora ansträngningar för att få de ekonomiska resurserna att räcka till och prioriteringar och effektiviseringar är nödvändiga.

De närmaste åren är det fortsatt stora investeringar som behöver göras för att klara verksamheternas behov. Vissa investeringar är redan påbörjade, andra planeras det för. För att klara ekonomin framåt måste prioriteringar göras och förutsättningarna för extern medfinansiering kommer att lyftas i tidiga skeden, exempelvis i arbetet med fördjupade översiktsplaner.

AGENDA 2030

Västerås stad ska fortsatt växa hållbart och starkt. Det betyder att arbetet fortsätter på den inslagna vägen och tar avstamp från Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen i vår planering. De strategiska utvecklingsområdena för mandatperioden har en tydlig koppling till hållbarhetsmålen.

VÄSTERÅS VÄXER

Sverige befinner sig i en tydligt avmattad konjunktur. Bostadsbyggnationen bedöms minska efter 2019. Västerås stad arbetar aktivt för att ge förutsättningar för en fortsatt hög bostadsbyggnation. Det är viktigt att arbetet fortsätter för att ge möjlighet att bygga på flera platser i Västerås. Västerås stad behöver arbeta proaktivt med markförvärv för att kunna skapa förutsättningar för utveckling och tillgodose framtida behov för skolor, bostäder och mark för näringslivet.

Bostäder

Under 2019 har arbetet med att ta fram en ny handlingsplan för bostadsförsörjning 2020-2021 påbörjats. Under 2020 kommer fokus vara på att genomföra åtgärder enligt handlingsplanen i syfte att nå målen i program för bostadsförsörjning 2018-2021.

Riksdagen har beslutat att avveckla vissa bostadspolitiska stöd, bland annat investeringsstödet för byggande av hyresbostäder och bostäder för studerande.

Utvecklingsprojekt

Utvecklingen av projekt Mälarporten med nytt resecentrum närmar sig ett genomförande. Från 2020 påbörjas genomförandet med antagande av detaljplan, förprojektering av resecentrum och byggstart som viktiga milstolpar.

Det kommer att tas fram ett planprogram för Björnön och utvecklingsplan för Bjurhovdaskogen/Badelundaåsen. Andra exempel på stora stadsdelsutvecklingsprojekt är Kopparlunden, Ängsgärdet och Bäckby centrum.

I takt med utökat vägnät och cykelvägnät och nya bostadsområden blir det fler ytor som kräver skötsel. Det finns en stor underhållsskuld framför allt för vägnätet som behöver åtgärdas.

Kollektivtrafiken

För att utveckla kollektivtrafiken i Västerås läggs fokus på att arbeta vidare med projektet Framtidens kollektivtrafik. Det omfattar även lokaliseringen av bussdepån för stadsbusstrafiken. Det pågår även ett arbete för att utveckla tågsträckan Oslo-Stockholm.

Skollokaler

En utbyggnad av förskolor behövs för att möta behov på grund av fler barn men även på grund av att dagens lokaler inte är ändamålsenliga. För grundskolan motsvarar behovet de närmaste fyra åren tre-fyra låg- och mellanstadieskolor och en högstadieskola. Även antalet gymnasieelever bedöms ha en stor ökning under kommande period. Viss del av behovet kommer tillgodoses av fristående skolor.

ATTRAKTIV OFFENTLIG ARBETSGIVARE

Den framtida möjligheten för att kunna ge en optimal kommunal service finns hos medarbetarna. För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att möta utmaningarna inom kompetensförsörjningen behöver Västerås stad vara en attraktiv arbetsgivare med ett trovärdigt, hållbart och attraktivt arbetsgivarerbjudande. Detta erbjudande gäller både för nya och befintliga medarbetare. Västerås stad behöver i allt högre grad kunna erbjuda medarbetarna en hållbar och inkluderande arbetsmiljö som präglas av värdegrunden, alltid bästa möjliga möte. Det ska vara en hållbar ledarutveckling och ledarskap där chefers förutsättningar är en prioritet. Medarbetarnas kompetensutveckling ska utgå från uppdraget och matchas till medarbetarens kompetens, drivkrafter och potential.

NY LÄROPLAN FÖR FÖRSKOLAN

I den nya läroplanen som gäller från 1 juli 2019 har bland annat begrepp som undervisning och förskollärarens ansvar förtydligats. Undervisning i förskolan kan betyda såväl vardagliga aktiviteter och rutiner som medvetet skapade eller spontana tillfällen för lärande, men är inte fråga om vare sig ämnesundervisning eller lektioner. Alla som ingår i arbetslaget ska tillsammans främja barnens utveckling och lärande. Det förutsätter tillräcklig utbildning eller erfarenhet och att arbetslaget har en bra sammansättning. Förskollärarens ansvar kring innehållet i undervisning pekas ut, liksom rektors. Från och med 1 juli är förskolans chefer rektorer, vilket innebär, förutom att ansvaret tydliggörs, att nyanställda chefer ska gå den statliga befattningsutbildningen.

GRUNDSKOLAN

Grundskolans måluppfyllelse behöver öka. Utan fullständiga betyg i årskurs 9 kommer man inte in på gymnasiet. Gymnasieutbildningen är den mest effektiva skyddsfaktorn för framtida egen försörjning och deltagande i samhället. För att förbättra elevers lärande och kunskapsresultat kommer grundskolan att fortsätta arbetet med att stärka det pedagogiska ledarskapet samt att utveckla både det kollegiala lärandet och det systematiska kvalitetsarbetet. Tillsammans med den stora omställningen till en mer digitaliserad undervisning förväntas det leda till en mer kvalitativt god undervisning.

Samtliga kursplaner i grundskolan ska revideras. Det ska vara en ökad betoning på faktakunskaper, mindre detaljerade kunskapskrav och bättre anpassning till de olika stadierna. Förutsatt att regeringen fattar beslut kan de reviderade kursplanerna börja gälla från och med höstterminen 2020.

BARNKONVENTIONEN BLIR LAG

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) gäller som svensk lag 2020. Inför att konventionen blir lag behövs en generell kompetenshöjning. Under de första åren med lagen kommer följsamheten att behöva bevakas, då det kommer att finns oklarheter kring hur lagen ska tillämpas.

LSS-OMRÅDET

Utredningen SOU 2018:88 föreslår att en ny LSS-lag ska tas fram. Utredningen föreslår tre nya insatser med kommunalt ansvar. Utvecklingen för bedömning av personlig assistans är fortfarande restriktiv för statlig assistansersättning från Försäkringskassan. Det innebär att antalet personer som ansöker om personlig assistans hos kommunen kommer att fortsätta öka och med det följer en kommunal kostnadsökning för insatsen.

Nationell statistik från Socialstyrelsen visar att antal personer med insatser enligt LSS ökar i Sverige. Dels åldras fler personer med beviljade LSS-insatser, dels räddas allt fler personer som är svårt skadade eller traumatiserade, svårt sjuka eller för tidigt födda. Inom personlig assistans ökar såväl antalet personer som antalet timmar. De vanligaste LSS-insatserna för barn är korttidsvistelse och avlösarservice. Den insats som ökar mest för vuxna, förutom personlig assistans, är daglig verksamhet, bostad med särskild service och kontaktperson.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORGEN

Individ- och familjeomsorgen har haft kraftiga underskott i ekonomin de två senaste åren. Trots en utökad budgetram 2020 är läget fortsatt kärvt. Analyser har gjorts och fortsatta åtgärder krävs för att nå en budget i balans.

Västerås stad har högre eller väsentligt högre nettokostnader för individ- och familjeomsorgen. Inom missbrukarvården ligger Västerås näst högst i landet när det gäller nettokostnad per invånare för missbrukarvård av vuxna. Det stora underskottet inom individ- och familjenämnden riskerar stadens överskottsmål och påverkar ekonomin 2020 och framåt. Det är av stor vikt att nämnden arbetar för att få en ekonomi i balans inom rimlig tid. Nämnden har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att uppnå balans mellan ekonomi och verksamhet.

Styrning för god ekonomisk hushållning

I kommunallagen formuleras olika krav som syftar till att säkerställa god ekonomisk hushållning. Där anges bland annat att kommunfullmäktige ska besluta om finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning och att kommunen även ska ange mål och riktlinjer för verksamheten.

Planering för god ekonomisk hushållning i Västerås stad görs genom att kommunfullmäktige antar mål för de strategiska utvecklingsområdena, finansiella mål och mål för verksamheten. Genom styrprinciper och styrmodeller som finns i stadens styrsystem omsätts dessa till verksamhet i nämnder och styrelser. All verksamhet ska genomföras utifrån Vision 2026 – Staden utan gränser och Agenda 2030 och med beslutade ekonomiska ramar.

Genom att leva värderingarna i vår värdegrund Alltid bästa möjliga möte och följa styrprinciperna i beslutad Policy för styrningen i koncernen Västerås stad ges grunden för en tillitsbaserad styrning. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete ges förutsättningar för god planering och genomförande av verksamheten.

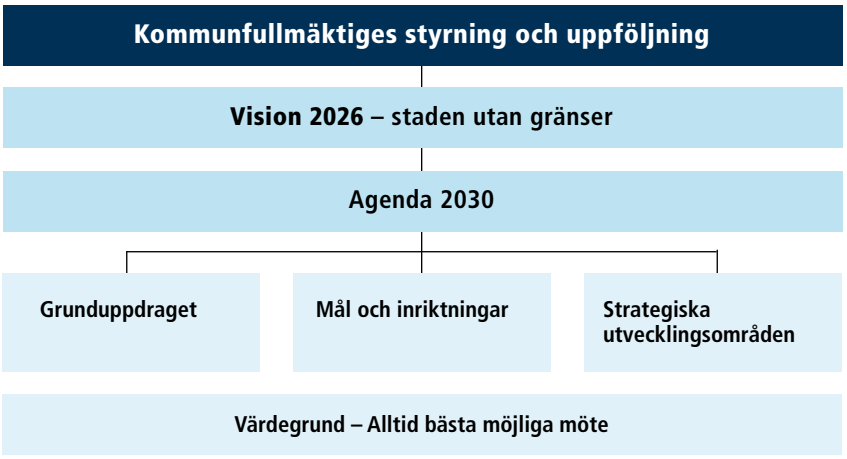

PERSPEKTIV	ÖVERGRIPANDE MÅL
Kund	Vi har nöjda kunder och invånare
Kvalitet genom hållbar utveckling	Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat
Ekonomi	Vi har en ekonomi i balans
Medarbetare	Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens

ALLTID BÄSTA MÖJLIGA MÖTE

- Öppenhet och kreativitet för lärande och utveckling.
- Samarbete och handlingskraft för resultat.
- Ansvarstagagande och delaktighet för kvalitet och effektivitet.
- Respekt och omtanke för de människor vi möter.

SKAPA VÄRDE GENOM RESULTATSTYRNING

- Skapa resultat för kunder och för utvecklingen av Västerås.
- Styr på det väsentliga och inte på allt.
- Styr på rätt nivå.
- Resultat och effekter ska mätas och följas upp.

Strategiska utvecklingsområden

Strategiska utvecklingsområden är en särskild kraftsamling för att uppnå strategiska mål för stadens utveckling under en mandatperiod. Uppdraget ska genomföras genom en samordning av de resurser som finns i den kommunala verksamheten och tillsammans med andra aktörer i staden.

De strategiska utvecklingsområdena för perioden 2019-2022 är:

- Kraftsamling Skola först
- En ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar stad med trygga och trivsamma stadsdelar/kommundelar
- En modern, attraktiv och hållbar kommunal verksamhet/ organisation - med fokus på västeråsarnas behov.

De globala målen i Agenda 2030 är utgångspunkten för arbetet med de strategiska utvecklingsområdena.

De strategiska utvecklingsområdena finns beskrivna i bilaga till revidering av årsplan. Här följer endast en sammanfattning.

Kraftsamling Skola först

Västerås stad som organisation, inklusive dess bolag, kraftsamlar kring en rad utpekade fokusområden som bidrar till att barn och ungdomar i Västerås uppnår markant förbättrade kunskapsresultat samt att de ser ljust på sin framtid och känner tillit till samhället och människor.

- Ökade kunskapsresultat för barn och ungdomar i Västerås
- Alla barn och ungdomar i Västerås ska se ljust på sin framtid
- Alla barn och ungdomar i Västerås ska känna tillit till människor och samhälle

Mätning och uppföljning är inriktade på kunskapsresultaten, genomströmning, stimulans till utveckling och lärande, framtidstro och tillit.

En ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar stad med trygga och trivsamma stadsdelar/kommundelar

Nyckeln ligger i att de viktigaste utvecklingsinsatserna för den framtida staden som genomförs under innevarande mandatperiod avseende samhällsplanering, samhällsbyggande, och insatser för att stärka strukturerna kring social och ekologisk hållbarhet hålls samman och stärker varandra. Det behövs ett sammanhållet planlagt utvecklingsarbete för boende, trygghet och trivsel och tillgång till välfärden i stadens alla delar i utvecklad dialog med dem som berörs. Utvecklingsområdet berör också särskilda sociala insatser och ett utvecklat lokalt miljöarbete.

- Västeråsaren har jämlika förutsättningar och Västerås stads kommundelar är trivsamma och trygga att bo, verka och leva i.
- Västerås stad har utvecklat samverkan, inflytande och dialog med västeråsaren, civilsamhället och andra samhällsaktörer för att öka tilliten och arbetet med hållbarhetsfrågorna.
- Planeringen sker med utgångspunkt i att stärka de ekologiska och sociala perspektiven och det finns god tillgång till samhällsfastigheter, bostäder samt mark och att lokaler för näringslivets utveckling.
- Västerås klimatutsläpp minskar i en takt som är förenlig med målen i Parisavtalet.

Mätning och uppföljning är inom områdena hälsa, tillit, trygghet, arbete, utbildning, plan och markberedskap, bostadsbyggande, ökad ekologisk och social hållbarhet inom byggnation, transport och infrastruktur (till exempel biogas, solenergi, stadsodling, trähus, spontanidrottsytor, laddinfrastruktur, konsumtionsutsläpp med mera). Här följs också utvecklingen av Västerås som innovationsnod och kunskapsstad.

En modern, attraktiv och hållbar kommunal verksamhet/ organisation – med fokus på västeråsarnas behov

Organisationen ska öka tempot och genomslaget i digitaliseringen inom ramen för all verksamhet för att höja såväl kvaliteten i genomförandet som effektiviteten i leveransen. Västerås stad ska attrahera och behålla engagerade och kunniga medarbetare inom alla funktioner. Det kräver bra och rättvisa arbetsvillkor, att de får arbeta med rätt och meningsfulla uppgifter. Det kräver samtidigt att vi skapar förutsättningar för att ta tillvara på de olika erfarenheter och kunskaper som våra medarbetare för med sig.

- Västerås stad kan genomföra sitt uppdrag med hög kvalitet
- Västerås stad uppfattas som en jämställd, jämlik och attraktiv arbetsgivare
- Västerås stad har en god arbetsmiljö och låga sjuktal
- Västerås stad har nya arbetssätt för snabbare utveckling av digitala tjänster och funktioner som motsvarar västeråsarnas behov
- Västerås stads digitala utvecklingskraft har förstärkts i samverkan med andra aktörer
- Västerås stads verksamheter har låg miljöpåverkan

Mätning och uppföljning bygger på Sveriges Kommuners och Regioners modell för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetsgivarpolitiken i kommuner. De bygger också på hur kunskap och utnyttjande av innovationsmetoder och digitalisering utvecklas och på hur de nationella bredbands- och miljömålen nås.

Övergripande mål för verksamheten

De övergripande målen i styrkortet fångar att vi gör de förflyttningar som är nödvändiga för att utföra vårt uppdrag i riktning mot de övergripande målen och i relation till FN:s mål för hållbar utveckling (Agenda 2030). Det görs utifrån fyra perspektiv, utifrån vilka planering och uppföljning sker.

Det finns en naturlig koppling mellan perspektiven i styrkortet. Att förstå och möta kundens behov är viktiga strategier för både kvalitets- och kundperspektivet. Genom att leverera rätt kvalitet och rätt resultat bidrar vi även till en hållbar utveckling. Rätt kompetens är ett eget övergripande mål inom medarbetarperspektivet men det är även en viktig framgångsfaktor för att kunna leverera rätt kvalitet i våra verksamheter. Ekonomi i balans är en grundläggande förutsättning för att kunna leverera verksamheter med god kvalitet.

PERSPEKTIV	ÖVERGRIPANDE MÅL
Kund	Vi har nöjda kunder och invånare
Kvalitet genom hållbar utveckling	Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat
Ekonomi	Vi har en ekonomi i balans
Medarbetare	Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens

Följekortet samlar andra nyckeltal som vi behöver följa för att ha koll på verksamheten. Västerås stads följekort utgår främst från den nationella undersökningen Kommunens Kvalitet i Korthet (KKIK).

Internkontrollen säkerställer att vi fångar riskerna att vi inte levererar det vi ska eller gör som vi ska. Risk- och internkontrollplanen innehåller prioriterade risker som ska följas upp och kontrolleras under året.

Nämnder och styrelser ska utifrån Västerås stads styrkort upprätta egna. Nämnder gör också riskanalys och upprättar internkontrollplaner. Styrkorten och internkontrollplan är en del av nämndernas verksamhetsplaner som följs upp i delårsrapporter och årsredovisning.

På kommande sidor visas utfall för de tre senaste åren och senaste årets utfall i jämförelse med andra kommuner. Resultaten är indelade i fyra grupper, beroende på hur väl Västerås resultat står sig jämfört med andra kommuner. Det finns också trendpilar som visar om det gått bättre, sämre eller att vi visar samma eller liknande resultat som tidigare år.

- Västerås stad tillhör den fjärdedel av landets kommuner som har lägst kostnader.
- Västerås stad tillhör den näst lägsta gruppen.
- Västerås stad tillhör den näst högsta gruppen.
- Västerås stad tillhör den fjärdedel av landets kommuner som har högst kostnader.

KUND

Det övergripande målet är att våra kunder och invånare ska vara nöjda med våra tjänster och den service vi ger dem. Det åstadkommer vi genom att alltid ha kunden och invånaren i fokus och vi ska även ha deras fokus, det vill säga sätta oss in i och se frågorna från kundens horisont. Genom att leva värderingarna i vår värdegrund skapar vi goda relationer med och förtroende hos dem vi är till för.

Vår värdegrund – Alltid bästa möjliga möte

- Öppenhet och kreativitet för lärande och utveckling
- Samarbete och handlingskraft för resultat
- Ansvarstagande och delaktighet för kvalitet och effektivitet
- Respekt och omtanke för de människor vi möter

STYRKORT

Övergripande mål – *Vi har nöjda kunder och invånare*

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	MÅL 2022
Att vi lever värdegrunden	–	–	81	100
Andel kunder som är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten	–	–	–	90

FÖLJEKORT

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	JÄMFÖR
Brukare som upplevt en förbättrad situation efter kontakt med socialtjänsten	81	86	84	↘
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS – Brukaren får bestämma om saker som är viktiga	–	76	72	↘
Brukarbedömning av särskilt boende äldreomsorg	83	88	77	↘
Brukarbedömning av hemtjänst äldreomsorg	91	91	88	↘
Andel som får svar på e-post inom en dag	–	81	81	→
Andel som får svar på e-post inom två dagar	90	90	93	↗
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga	60	55	58	↗
Andel som upplever gott bemötande vid kontakt med Västerås stad	82	88	91	↗
Elever åk 9 som är nöjda med skolan som helhet	76,0	–	70,6	↘
Företagarnas sammanvägda omdöme om företagsklimatet i Västerås	71	71	75	→

KVALITET GENOM HÅLLBAR UTVECKLING

Att vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar bra resultat handlar ytterst om att våra verksamheter ska bidra till en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer. Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd är grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Att främja hållbar utveckling och därigenom uppnå FN:s globala mål i Agenda 2030, och samtidigt leverera en verksamhet utifrån uppdraget och att det görs med rätt kvalitet och rätt resultat, kan vara en utmaning att balansera. Inom perspektivet fångar vi att och hur vi lyckas med den balansen. Policy för kvalitetsutveckling ska säkerställa ett systematiskt och strukturerat arbetssätt för ständig utveckling, förbättra Västerås stads service och tjänster, med fokus på resultat.

Undersökningen Kommunens kvalitet i korthet (KKIK) ger oss underlag för vilka nyckeltal vi väljer att fokusera på i det här perspektivet. KKIK är ett verktyg som Sveriges Kommuner och Regioner har tagit fram för att jämföra kvalitet och effektivitet med andra kommuner. Resultaten ger en översiktlig bild och är en bra grund för fördjupade analyser.

De nyckeltal som vi mäter och följer upp är de där Västerås stad hade låga resultat vid undersökningen 2018 och därmed behöver fokusera extra på. Vi följer övriga nyckeltal i KKIK.

STYRKORT

Övergripande mål – *Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat*

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	MÅL 2022
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, Sv2 och MA, lägeskommun	65	62	65	*)
Elever i år 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun	72,5	68,0	71,9	*)
Personer som tidigare fått försörjningsstöd och som inte kommit tillbaks ett år efter avslutat försörjningsstöd	64	74	79	*)
Deltagare i kommunens arbetsmarknad-sverksamhet som börjat arbeta eller studera	32	27	27	*)
Andel ekologiska livsmedel	48	48	–	60
Väntetid från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende	76	80	70	*)

*) Mål för nyckeltalet tas fram under hösten 2019

FÖLJEKORT

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	JÄMFÖR
Antal inskrivna barn per personal i förskolan	5,2	4,9	5,0	↗
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor	72	73	70	↘
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor,	83,5	82,8	85,4	↗
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor	82,5	84,2	76,9	↘
Gymnasieelever med examen inom 4 år i kommunala skolor	71,4	67,0	69,6	→
Elever åk 9 som känner sig trygga i skolan	86,8	---	83,3	↘
Personer som tidigare fått försörjningsstöd och som inte kommit tillbaks ett år efter avslutat försörjningsstöd	64	74	79	↗
Väntetid fr beslut till inflyttn i boende enl. LSS	171	201	139	↗
Omsorgs- och serviceutbud för brukare inom LSS grupp- och serviceboende	84	78	82	↘
Omsorgs- och serviceutbud för brukare inom särskilt boende äldreomsorg	74	79	78	↘
Väntetid från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende	76	80	70	↗
Antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar	13	13	14	→
Öppethållande huvudbiblioteket, timmar/vecka	98	105	---	→
Nyanlända som lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera inom 90 dagar	35	34	---	↘
Andel miljöbilar	68,4	67,3	66,7	↘
Andel hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning	46	47	---	↗

EKONOMI

Ekonomi i balans är en grundläggande förutsättning för att kunna leverera verksamheter med god kvalitet. Västerås stad har en stabil ekonomi men vi har verksamheter som inte har en ekonomi i balans och vi har stora utmaningar framåt som påverkar ekonomin. Genom en effektiv resursfördelning och god kostnadskontroll kan vi hålla budget och komma till rätta med obalanser i ekonomin.

Våra finansiella mål mäter att vi klarar våra långsiktiga åtaganden:

- Stadens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive internbanken ska vara minst 40 procent.
- Stadens resultat exklusive realisationsvinster och exploatering ska uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter.
- Stadens upplåning för egen räkning ska inte överstiga 1 miljard kronor.

Vi följer kostnadsutvecklingen per verksamhet i jämförelse med andra kommuner.

STYRKORT

Övergripande mål – *Vi har ekonomi i balans*

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	MÅL 2022
Västerås stads soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive internbanken ska vara minst 40 procent	42,6	46,3	49,2	40
Västerås stads resultat exkl. realisationsvinster och exploatering ska uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter	2,1	2,5	1,0	2,5
Västerås stads upplåning för egen räkning ska inte överstiga 1 miljard kronor	0 kr	0 kr	0 kr	< 1 mdkr

FÖLJEKORT

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	JÄMFÖR
Kostnad per inskrivet barn i förskola	137 807	141 098	147 807	→
Kostnad per elev i grundskola	86 629	90 663	92 723	→
Kostnad per elev i gymnasieskola	114 249	110 094	117 003	↗
Kostnad per invånare för individ- och familjeomsorg	5 203	5 700	6 448	↗
Kostnad per invånare för personer med funktionsnedsättning	5 524	5 629	6 033	→
Kostnad för äldreomsorg per invånare 80+	213 794	211 118	215 428	↗
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)	-4,5 %	-5,1 %	-4,3%	↘

MEDARBETARE

Att klara kompetensförsörjningen och att erbjuda Västerås stads verksamheter jämlika förutsättningar är stora utmaningar. Att arbeta aktivt med jämlika villkor för att skapa bästa möjliga förutsättningar för alla medarbetare i Västerås stad är en förutsättning för att kunna klara kompetensförsörjningen. Mål för detta arbete finns i HR-strategisk inriktning 2018-2022 som beslutades av Kommunstyrelsen i januari 2019.

För att mäta utvecklingen används Nyckeltal kring hållbart medarbetarengagemang (HME) från den årliga medarbetarundersökningen. Vi följer övriga nyckeltal från HR-strategisk inriktning 2018-2022.

STYRKORT

Övergripande mål – *Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens*

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	MÅL 2022
Hållbart medarbetarengagemang - Totalt	77	78	80	85
Hållbart medarbetarengagemang - Motivation	78	79	81	85
Hållbart medarbetarengagemang - Ledarskap	75	76	78	80
Hållbart medarbetarengagemang - Styrning	79	80	81	85

FÖLJEKORT

NYCKELTAL	UTFALL 2016	UTFALL 2017	UTFALL 2018	JÄMFÖR
Ambassadörskap/intern stolthet	–	–	65%	*)
Kränkande särbehandling	8%	8%	7%	*)
Sexuella trakasserier	1%	1%	1%	*)
Total sjukfrånvaro	7,3%	7,1%	6,2%	↗
Antal chefer som har max 35 medarbetare	–	–	69%	*)

Uppdrag

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna Västerås stads strategiska utvecklingsområden i enlighet med beskrivning i årsplan 2020. Nämnder och styrelser ska bidra i tillämpliga delar.
2. Ekonomidirektören får mandat att göra teknisk justering av resultaträkningens olika poster och teknisk justering mellan nämnder, under förutsättning att det inte påverkar budgeterat resultat för året.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inleda ett förberedande arbete för att skapa en varucentral med samordnad varudistribution med uppstart 2021.
4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en lokal livsmedelsstrategi för Västerås stad. Strategin ska hänga ihop med den regionala och den nationella livsmedelsstrategin.
5. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra ett ettårigt projekt för att plastbanta Västerås stads verksamheter och minska nedskräpningen i kommunen.
6. Kommunstyrelsen i samverkan med nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att se över hur det brottsförebyggande arbetet ska vara organiserat. Det omfattar även ansvaret för den delen som är kopplad till stads- och kommundelsarbetet. En ny ansvarsfördelning kan vara på plats i början av 2020.
7. Tekniska nämnden får i uppdrag att se över taxorna för kollektivtrafiken, så att egenfinansieringsgraden ska öka. Uppdraget ska vara klart inför budgetberedningen våren 2020.
8. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att ta fram en modell för hur stads- och kommundelsarbetet ska vara organiserat. Modellen utgår från de försöksverksamheter som genomförts bland annat på Råby.
9. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med nämnderna genomföra effektiviseringar för att klara en hållbar ekonomi för Västerås stad.

Koncernstruktur

VÄSTERÅS STAD

Västerås Stadshus AB	Delägda aktiebolag	Kommunalförbund	Västerås stads nämnder Se sidan 15
Bostads AB Mimer, 100 %	Västerås Strömkällan 1 AB, 100 %	Västmanlands Teater, 49 %	
Nya Västerås Flygplats AB, 100 %	Mälarhamnar AB, 55 %	Västmanlands-musiken, 90 %	
Västerås Parkerings AB, 100 %	Västerås Central, 49 %	Mälardalens Brand- och Räddningsförbund, 85 %	
Västerås marknads- och näringslivsaktiebolag, 100 %	Oslo-Stockholm 2.55, 16,8 %	VafabMiljö Kommunalförbund, 43,6 %	
Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB 100 %	Mälarstrandens Utvecklings AB 12 %	VafabMiljö AB, 100 %	
	Västerås Science Park AB, 12 %		
Mälarenergi AB, 100 %	Inera AB 0,15%		

Gurkstaden AB, 100 %
Björnklockan AB, 100 %

Utvecklingsfastigheter i Västerås AB, 100 %
Västerås Flygfastigheter, 100 %
Geddeholms AB, 100 %
Västerås Fastighet Kungsängen AB, 100 %

Mälarenergi Vattenkraft AB, 100 %
Mälarenergi Försäljning AB, 100 %
Mälarenergi Elnät AB, 65,1 %
Fibra AB, 59 %

SamKom AB, 100 %

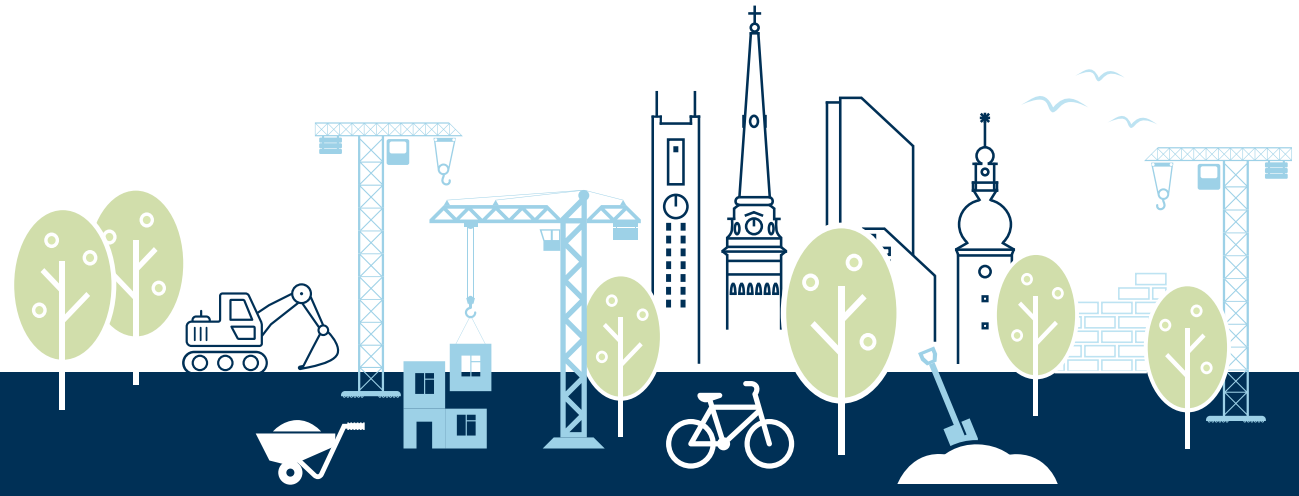

Västerås stads organisation 2019-01-01

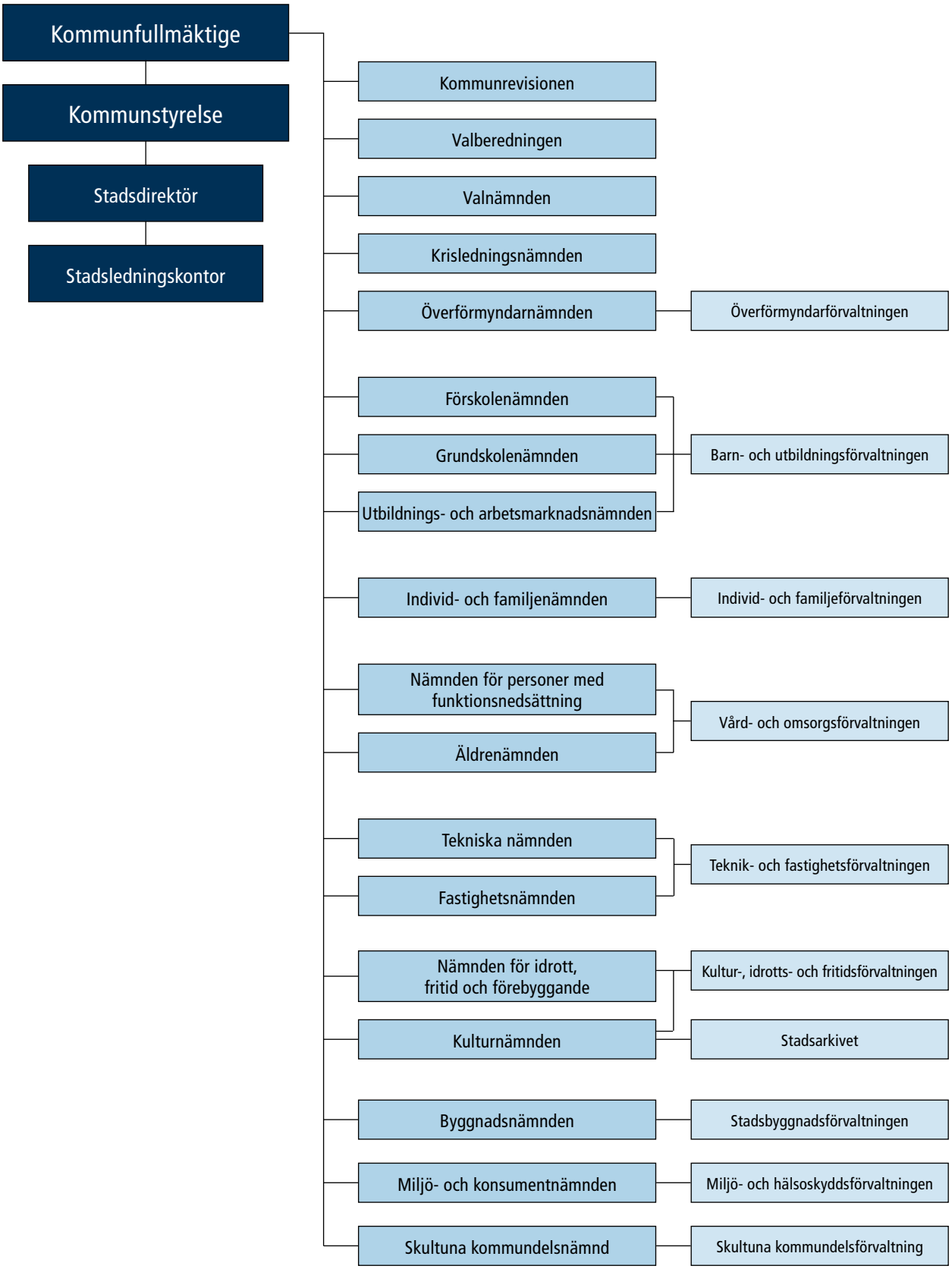

Jämställdhet

Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i planering och utförande av verksamhet. Västerås stad har förbundit sig att integrera jämställdhetsperspektivet systematiskt i alla verksamheter.

Jämställdhet i skola och förskola handlar om att flickor och pojkar möts och arbetar tillsammans, prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Skolan och förskolan har ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar barnens lärande, val och utveckling. Enligt en granskning av Skolinspektionen framkom att jämställdhetsuppdraget inte genomsyrar de granskade förskolornas verksamhet. Åtgärder är att vidareutveckla arbetet med att åstadkomma könsneutrala miljöer som är kreativa och utforskande samt att inkludera jämställdhet i det systematiska kvalitetsarbetet. Grundskolans utvecklingsarbete för jämställdhetsintegrering behöver systematiseras och stärkas under planeringsperioden bland annat genom att jämställdhetsarbetet arbetas in i verksamhetsplaner. Särskilt kommer analyser göras över elevers könsstereotypa utbildnings- och yrkesval, pojkars lägre kunskapsresultat och flickors högre upplevda stress i skolarbetet. Skolorna måste stärka sitt värdegrundsarbete avseende jämställdhet. Inom vuxenutbildningen väljer kvinnor i högre utsträckning vidareutbildning mot högskola och män i högre grad yrkesutbildning eller deltar i arbetsmarknadsinsatser. Yrkesutbildningar som domineras av män är betydligt dyrare än teoretiska kurser, där kvinnor dominerar. Utvecklingsinsatser planeras för att erbjuda arbetsmarknadsinsatser som bättre intresserar kvinnor, samt att stimulera till icketraditionella val inom vuxenutbildningen.

Totalt var 1 033 unika personer placerade i åtgärder hos individ- och familjenämnden under 2018. Av dessa var 42 procent kvinnor och 58 procent män.

Hos nämnden för personer med funktionsnedsättning är det fler män än kvinnor som fått beviljade insatser enligt LSS. Den 1 oktober 2018 var det 739 män och 429 kvinnor som hade verkställda insatser enligt LSS. Antalet män ökade också mer än antalet kvinnor jämfört med föregående år. Ledsagarservice är den enda insatsen där antalet kvinnor var fler än antalet män.

En granskning har gjorts av 30 biståndsbeslut för hemtjänst. Resultaten visade att kvinnor i den granskade åldersgruppen 80 år och äldre, i större utsträckning än män, ansöker om tillredning av måltider, ledsagning och aktivitet. Relaterat till hela befolkningsmängden ansöker männen i samma utsträckning eller mer, om insatsen distribution av matlåda. Män beskrivs oftare i termer av vad de klarar själva, vilket inte är lika ofta i utredningar för kvinnor. För samboende par beskrivs kvinnans ansvar i förhållande till mannen i större utsträckning. Granskningen visar inga skillnader mellan män och kvinnor på beviljad tid. Andelen avslag och bifall visar inte heller några skillnader.

Under 2017 visar Omnibusundersökningen en signifikant skillnad mellan kvinnors och mäns nyttjande av kultur respektive idrotts- och friluftslivssatsningar. Män är mer aktiva inom idrottslivet och kvinnor är mer aktiva inom kulturlivet. När det gäller friluftsliv är män och kvinnor ungefär lika aktiva. Tendensen de senaste åren är att kvinnor utnyttjar även idrotts- och friluftslivsmöjligheterna mer än män. De enskildas egna intressen styr det val som västeråsarna gör när de använder sig av det som Västerås stad erbjuder. Genom att göra en genusanalys av enkätundersökningen och jämföra den med nämndernas anslag kan vi se att västeråsarna utnyttjar nämndernas totala erbjudanden på ett jämställt sätt.

Förutsättningar för perioden 2020-2023

DET SVENSKA KONJUNKTURLÄGET

Under 2019 har konjunkturen i Sverige klart och tydligt dämpats. Sverige har de senaste åren gynnats av stark export, bland annat tack vare att svenska kronan försvagats. Nu börjar dock världskonjunkturen vika, på grund av den osäkerhet som råder kring bland annat Brexit och handelskrig. En konjunkturnedgång i USA och Tyskland antas slå till innan utgången av nästa år. Det drabbar i särskilt hög grad den svenska exportindustrin. Parallellt med oväntat stark export hittills i år har tillväxten i inhemsk efterfrågan varit ovanligt svag. Nästa år antas den inhemska efterfrågan ge större bidrag till BNP-tillväxten än i år. Utsikterna för investeringarna är fortsatt svaga. Prognosen är en minskning för 2019. För bostadsinvesteringar förutses en viss minskning även nästa år. En motverkande kraft blir den starka ökningen av offentliga investeringar.

Inbromsningen av BNP-tillväxten förutses fortsätta även 2020, inte minst på grund av svaga utsikter för svensk export. BNP-tillväxten i Sverige bedöms falla till 1,1 procent 2020 och 1,7 procent 2021, från att ha varit 2,4 procent under 2018 (SKL cirkulär 19:40).

Arbetsmarknadskonjunkturen i Sverige bedöms fortsätta att försvagas nästa år. Redan första halvåret i år vittnar om en tydlig dämpning, både antalet sysselsatta och antalet arbetade timmar visar då en mindre nedgång. I år väntas framför allt lägre sysselsättning i näringslivet, inom industri och varuproducerande branscher. Även den offentliga sysselsättningen bedöms minska något. Mot slutet av 2020 beräknas andelen arbetslösa uppgå till 7,3 procent, vilket beskriver ett läge av mild lågkonjunktur. Lågkonjunktur antas prägla också 2021.

UTVECKLING AV SKATTEUNDERLAGET

Den svenska ekonomin har utvecklats starkt under de senaste åren. Bedömningen från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR är att skatteunderlagets ökningstakt fortsätter att bromsa in under 2019, vilket beror på långsammare tillväxt av arbetade timmar. Det motverkas delvis av en stigande löneökningstakt, större inkomstökningar från pensioner och arbetsmarknadsersättningar.

Prognosen för 2020 är att högkonjunkturen innan årets slut övergår i en mild lågkonjunktur, vilket betyder att antalet arbetade timmar minskar. Effekten på skatteunderlaget dämpas i viss mån av att löneökningarna blir något högre och budgetpropositionens förslag om förbättrat grundskydd för pensionärer. Därutöver minskar skatteunderlaget på grund av att personer som fyllt 65 år får ytterligare en höjning av grundavdragen (kommuner får dock en kompensation via det generella bidraget). Detta resulterar i att både den faktiska och den underliggande skatteunderlagstillväxten faller ytterligare, till den lägsta takten sedan 2010. I den senaste prognosen från SKR från oktober bedöms ökningstakten för skatteunderlaget vara 2,5 procent 2020 och öka till 3,2 procent 2021.

NYCKELTAL FÖR SVENSKA EKONOMIN

	2018	2019	2020	2021	2022
BNP	2,4	1,2	1,1	1,7	1,7
Sysselsättning, timmar *	2,4	1,0	-0,5	-0,1	0,8
Relativ arbetslöshet procent	6,3	6,7	7,1	7,1	6,9
Timlön nationalräkenskaper	2,2	2,9	3,1	3,2	3,3
Timlön konjunkturlönestatistik	2,5	2,7	3,1	3,2	3,3
Inflation KPIF	2,1	1,7	1,8	1,8	1,9
Inflation KPI	2,0	1,8	1,9	2,1	2,5
Realt skatteunderlag	1,1	1,4	0,4	0,3	1,1
Reporänta vid årets slut	-0,5	-0,25	0,25	0,75	1,0

Källa: SKL cirkulär 19:40, där inte annat anges är det procentuell förändring
*Kalenderkorrigerad

SKATTEUNDERLAGSPROGNOSER, PROCENTUELL FÖRÄNDRING

	2018	2019	2020	2021	2022
SKR okt	3,7	3,2	2,5	3,2	3,9
Regeringen sep	3,6	3,4	2,6	3,2	3,4
ESV sep	3,7	2,9	3,2	3,2	3,3
SKR aug	3,7	3,1	3,1	3,0	3,7

BEFOLKNINGSUTVECKLING I VÄSTERÅS

De senaste tio åren har Västerås befolkning ökat med drygt 17 000 personer. Vid utgången av 2018 hade Västerås 152 078 invånare och antalet invånare ökade med 1 944 personer under året. Befolkningsökningen för 2019 bör landa över 2 000 invånare. Födelseöverskottet är cirka 450 personer per år.

Befolkningsökningen beräknas till 2 240 personer 2020 och därefter cirka 1 900-2 000 personer per år. Västerås befolkningsprognos visar en högre årlig ökning än bedömningen för Sverige totalt.

Den totala befolkningen bedöms öka med knappt 6 procent fram till 2023. Antalet barn och unga i åldern 0-18 år bedöms öka med knappt 9 procent. Antalet personer som är 80 år och äldre bedöms öka med drygt 13 procent fram till 2023. Det är främst i åldersspannet 80 år och äldre som det största vårdbehovet finns. Sammantaget innebär det att den demografiska effekten får en förhållandevis begränsad effekt på kommunens vård- och omsorgsverksamhet under de närmaste åren.

Till 2028 beräknas antalet invånare öka med drygt 23 000 till cirka 175 000 invånare. Den kraftiga folkökningen består till största delen av ett inflyttningsöverskott som är cirka 17 400 personer, medan födelseöverskottet är väsentligt lägre, cirka 5 800 personer. Om tio år bedöms antalet som är 80 år och äldre öka med cirka 30 procent, åldersgruppen 0-18 år bedöms öka med 17 procent och personer i förvärvsarbetande ålder, det vill säga 19-64 år, bedöms endast öka med 12 procent.

Västerås befolkning ökar mer i åldersgrupperna 0-19 år respektive 80 år och äldre, där efterfrågan av kommunal service är som störst, än åldersgruppen 20-64 år, där det största skatteunderlaget finns. Försörjningskvoten ökar både för Västerås och för riket i stort. Det brukar allmänt beskrivas som att ”färre ska försörja fler”. Detta läge bedöms kommunerna befinna sig i de närmaste 15 åren.

EKONOMISKT LÄGE I VÄSTERÅS STAD 2019

Västerås stad har haft positiva resultat de senaste åren. De senaste två åren har starka resultat erhållits med hjälp av realisationsvinster och vinster i exploateringsverksamheten. Resultatet 2018 exklusive dessa jämförelsestörande poster var 85 mnkr att jämföra med budgeterat resultat 150 mnkr. Jämförelsestörande poster var 200 mnkr i realisationsvinster, 116 mnkr i vinst från exploateringsverksamhet och 85 mnkr i avsättning för miljöskulder i hamnen. Verksamhetens nettoresultat, exklusive realisationsvinster och resultat av exploateringsverksamheten, blev 120 mnkr lägre än budget. Orsaken till kostnadsavvikelsen var främst de stora underskotten inom individ- och familjenämnden på 96 mnkr och inom nämnden för personer med funktionsnedsättning på 30 mnkr.

Prognosen för resultatet 2019 är även det svagt när jämförelsestörande poster räknas bort. I september bedömdes prognosen till 46 mnkr exklusive realisationsvinster och vinster från exploateringsverksamheten. Verksamhetens nettoresultat hade per september en prognos på -166 mnkr, vilket huvudsakligen beror på fortsatta problem med underskott inom individ- och familjenämnden. Antalet aktualiseringar av ärenden har eskalerat och kostnader för vård av barn, unga och personer utsatta för våld i nära relation har ökat dramatiskt det senaste året. Trots ett åtgärdsprogram för ekonomi i balans har nämnden en prognos på en budgetavvikelse med -170 mnkr. Situationen har betraktats som ytterst allvarlig och en utredning har gjorts av EY som presenterats för kommunfullmäktige under hösten med uppdrag för nämnden att se över sin organisation, att samverka med andra nämnder kring förebyggande arbete och att ta fram en handlingsplan för att få balans i ekonomi och verksamhet som ska presenteras i kommunfullmäktige 5 december 2019.

Trots det försvagade ekonomiska läget har Västerås stad en god finansiell ställning. För att möta fortsatta utmaningar med stora demografiska behov och stora investeringar behöver kommunen bedriva en ekonomistyrning som fokuserar på att nå ett bra resultat de kommande åren. Det är därför av yttersta vikt att individ- och familjenämnden får en ekonomi i balans, eftersom att deras förväntade underskott 2019 är i nivå med Västerås stads budgeterade resultat.

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VÄSTERÅS STAD 2020-2023

Den demografiska förändringen innebär att kostnaderna för kommunens verksamhet ökar snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag, om verksamheten bedrivs på samma sätt som idag och med samma omfattning. Den demografiska utvecklingen kommer också att innebära stora behov av investeringar samt betydande svårigheter att försörja framtidens verksamheter med personal.

Åren 2020 till 2022 kommer att bli ekonomiskt tuffare år med lägre tillväxt. Det förstärker behovet av omställning och kostnadseffektiviseringar. Det är viktigt att på ett smart sätt sänka kostnadsnivån, bland annat genom hur vi organiserar, prioriterar och styr verksamheten. Det är viktigt att vi förenklar och automatiserar administrativa flöden. Det fortsatt hårda kostnadstrycket på den kommunala verksamheten ökar kraven på lokaleffektivisering, slimmad administration samt att sänka kostnader genom att följa ramavtal och att jobba smartare.

FINANSIERING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Budget för 2020 baserar sig på SKR:s skatteunderlagsprognos från oktober 2019, justerad med befolkningsökning enligt Västerås stads befolkningsprognos per april 2019. Skatteintäkter och statsbidrag bedöms bli totalt 8 766 mnkr 2020.

Skatteintäkterna bedöms få en ökning med 321 mnkr 2020, med gällande befolkningsökning. Året därefter är ökningen väsentligt mindre och bedöms omfatta 224 mnkr. Därefter bedöms skatteintäkterna öka successivt till 299 mnkr 2022 och 316 mnkr 2023, när konjunkturen bedöms bli lite bättre. Det nya kostnadsutjämningssystemet som införs redan 2020 betyder cirka 38,5 mnkr i minskade bidrag i utjämningssystemet för Västerås år 2020, 77 mnkr i minskade bidrag 2021, 115,5 mnkr 2022 och 128 mnkr 2023.

Utdelning kommunala bolag

I budgeten ingår utdelning från Västerås Stadshus AB med 45 mnkr 2020. Det innebär en ökning med 17 mnkr jämfört med budget 2019. Långsiktigt är det svårt att upprätthålla den utdelningen med nuvarande ägardirektiv, varför avkastningskravet sänks till 30 mnkr i planeringen för 2021. Utöver utdelning från Västerås Stadshus AB erhåller Västerås stad utdelning från Västerås Mälarhamnar och Västerås Central, som totalt brukar omfatta cirka 0,8 mnkr.

Övrig finansiering av den kommunala verksamheten

Under 2020 finns en resultatförstärkning av engångskaraktär som avser det resultat som uppstår när flyktinggrupp 2017 avslutas och ej använda flyktingmedel resultatförs. Det omfattar totalt 45 mnkr. Det är en engångseffekt som medför att intäkterna 2021 blir 45 mnkr lägre.

2018 beviljade Tillväxtverket Västerås stad stöd motsvarande 90 procent av bidragsgrundande kostnader för att genomföra projektet "Motverka segregation i Västerås", dock högst 40,25 mnkr under tre års tid. År 2020 kommer Västerås stad slutföra projektet enligt ansökan med en total budget på 13,4 mnkr. Under 2020 ska insatser med koppling till genomförande, lärande och vidareutveckling av stadsdelsnära arbete, trygghetsåtgärder, verktyg för hållbarhetsanalys, arbetsmarknadsinsatser för personer i långvarigt utanförskap, utveckling av innovativa arbetssätt för att lösa komplexa utmaningar, samt insatser för att öka ungas kunskapsresultat genomföras tillsammans med berörda nämnder. Bidraget är inte utfördelat i budget 2020.

SKATTEINTÄKTER OCH UTJÄMNINGSSYSTEM, MNKR

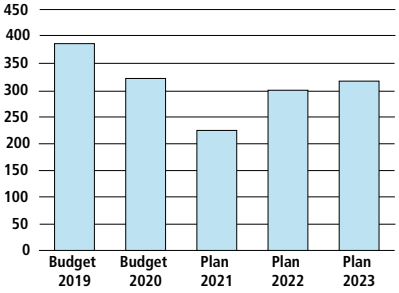

Prognos för ökning av skatteintäkter, utjämning med mera i mnkr. 2019 och 2020 ingår en ökning av statliga generella bidrag som för Västerås omfattade cirka 52 mnkr 2019 och 52 mnkr 2020.

BEFOLKNING VÄSTERÅS KOMMUN

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Förändring 2019-2023
Antal invånare 31/12	152 078	154 178	156 417	158 221	160 185	163 016	8 838
varav 0-18 år	34 094	34 869	35 715	36 402	37 018	37 852	2 983
varav 65-79 år	21 649	21 749	21 857	21 909	21 954	21 939	190
varav 80 år och äldre	7 889	8 109	8 292	8 514	8 810	9 170	1 061
Befolkningsförändring (%)	1,3	1,4	1,5	1,2	1,2	1,8	5,7
0-18 år, förändring (%)	2,3	2,3	2,4	1,9	1,7	2,3	8,6
80 år och äldre, förändring (%)	1,9	2,8	2,3	2,7	3,5	4,1	13,1

KOSTNADSÖKNINGAR 2020-2023

Kostnadsökningen 2020 exklusive effektivisering landar på 553 mnkr (6,6 procent). För perioden 2021-2023 bedöms kostnadsökningarna landa på drygt 400 mnkr per år (4,6 procent). Att kostnadsökningen är lägre 2021-2023 beror på att det endast är beslutade och förväntade satsningar som ingår. Under 2020 fick även individ- och familjenämnden 50 mnkr i kompensation för sina volymökningar som ger ett stort ekonomiskt underskott för verksamheten. Ungefär halva kostnadsökningen 2020-2023 beror på demografiska behov, såsom fler elever och äldre.

I denna kostnadssammanställning ingår inte några satsningar utöver den investeringsplan som finns från 2021 och framåt, varken inom skola, kollektivtrafik eller någon annan verksamhet. Ettårssatsningar i budget 2019 försvinner 2020 och medför en positiv effekt. Projektet Mälarporten bedöms få en driftskostnad tidigast 2024. Däremot kan investeringen medföra ökat lånebehov för Västerås stad. De kostnadsökningar som heltid som norm medför är inte heller medtagna i sammanställningen. Effektiviseringsbehoven landar på drygt 260 mnkr 2021 och därefter omkring 100 mnkr per år 2022-2023 för att skapa ett resultat som är 100 mnkr.

Demografi- och volymökningar

Antalet elever bedöms öka med cirka 3 030 de närmaste 4 åren, jämfört med antal elever i årsplan 2019. Den stora elevökningen medför behov av fler förskolor och skolor, som hyrs in, byggs ut eller byggs nya. Den demografiska effekten bedöms betyda kostnadsökningar som omfattar 190-250 mnkr per år, se tabell.

Kostnaden för äldreomsorgen ökar i trappsteg när nya äldreboenden tas i drift. Kostnaden för drift av ett äldreboende är cirka 0,6 mnkr per plats och år. Det innebär samtidigt en minskning av hemtjänstkostnaden för motsvarande antal individer. I slutet av 2019 öppnar Karlslund hus C, där 50 servicehuslägenheter har byggts om till 40 äldreboenden. Under 2021 planeras att öppna nya äldreboenden både på Södra Källtorp och Öster Mälarstrand med totalt 210 lägenheter. I den ekonomiska planeringen finns ytterligare ett äldreboende i slutet av 2022 och därefter bedöms nästa öppna under 2024.

Pris- och löneökningar

I denna sammanställning har pris- och löneökningar bedömts vara cirka 1,5 procent respektive 2 procent årligen under hela perioden. Det motsvarar en kostnadsökning med cirka 160-170 mnkr per år.

Satsning

Satsningen omfattar 94,1 mnkr för att klara resultatet 116,7 mnkr och ha 20,4 mnkr i budgetreserv för att hantera ekonomiska obalanser inom olika verksamheter. Satsningen på grundskola medför att kraven för att erhålla likvärdighetsbidragen för grundskola klaras. Innehållet presenteras i sin helhet i den ekonomiska redogörelsen längst bak i dokumentet.

Fritidssatsning

De planerade idrottssatsningar som ingår redovisas nedan. År 2020 invigs den nya innebandyhallen på Rocklundaområdet. Den kommer att hyras in och bedöms kosta drygt 14 mnkr totalt i ökad nettokostnad. Det planeras ett nytt utomhusbad på Lögarängen som invigs våren 2020 och det byggs nya omklädningsrum på Bäckby. Det planeras för en ny friidrottsarena på Rocklunda, klar cirka 2022, med en driftskostnad på cirka 8 mnkr per år. Den kommer att hyras in.

Effekt av tidigare beslut

Hamnens utveckling innebär omfattande investeringar och driftskostnader under perioden. Kostnadsökningen består av nettokostnad mellan ökad ersättning från Mälarhamnar för de delar de ska bekosta och ökad kapitalkostnad under perioden. Det innebär en kostnadsökning på cirka 1,2 mnkr från 2020 och cirka 7-10 mnkr per år från 2021. Övriga beslutade kostnader som ingår i planeringen är kostnad för scenkonstbiennal 2021 (2 mnkr), utomhus-SM 2023 (4 mnkr) med mera.

Övriga verksamheters kostnadsökning

Kostnadsökningen för kollektivtrafik är 16,4 mnkr 2020, och därefter bedöms den öka cirka 6-7 mnkr per år för det befintliga trafikutbudet. En översyn av avgifterna ska göras som förhoppningsvis kan finansiera mindre behov av kapacitetsökning inom kollektivtrafiken.

Internhyresmodellen behöver ses över så att energieffektiviseringsinvesteringar blir finansierade. För att finansiera dessa har fastighetsnämnden minskat sina underhållsåtgärder. Kostnaden för genomförda energieffektiviseringsinvesteringar bedöms omfatta cirka 20 mnkr 2020. Alternativet är att behålla en låg underhållsnivå och därmed försämras standarden på fastighetsbeståndet.

Det finns årligen ökande kapitalkostnader för infrastrukturinvesteringar, som bedöms variera mellan 13 och 18 mnkr per år, beroende på investeringsnivåer.

På grund av förändrade redovisningsregler, för vad som får redovisas som investering, behövs en ramjustering med 15 mnkr 2020 för att kompensera delar som tidigare redovisats som investering men som nu ska redovisas som en kostnad för året.

Pensionskostnaden bedöms öka enligt KPA:s prognoser. Kostnadsökningen bedöms vara 9 mnkr 2020 och ytterligare 21 mnkr 2021, totalt 30 mnkr under perioden.

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund får en kompensation som är 7 mnkr 2020, därefter är bedömningen att de erhåller cirka 2,7 mnkr per år.

Effektiviseringsbehov

Effektiviseringsbehovet 2020 är 28,5 mnkr inom administration och 85 mnkr som generell effektivisering, det vill säga totalt 113,5 mnkr (1,4 procent). Av den ekonomiska sammanställningen framgår att om skatteintäkterna inte ökar mer kommer det krävas effektiviseringar på cirka 260 mnkr år 2021, 110 mnkr år 2022 och 90 mnkr år 2023 enligt nuvarande skatteintäktsprognos. Det betyder behov av en generell effektivisering med cirka 1 procent, med undantag av 2021 då den bedöms vara 3,0 procent. Det tar tid att ställa om kostnader och arbetssätt, varför det är viktigt att påbörja detta arbete redan i början av 2020. Behovet av framtida effektiviseringar är något alla behöver ha med i sitt tankesätt vid beslut som påverkar framtiden och Västerås stads framtida kostnader.

RESULTATBUDGET 2020-2023

Kommunfullmäktige har beslutat om ett resultatmål som är 2,5 procent av skatteintäkter exklusive realisationsvinster och exploatering. Detta för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi för Västerås stad. Resultatet ska bidra till att finansiera investeringar och utgör en buffert för större förändringar, exempelvis beroende på lågkonjunktur.

För den kommande planeringsperioden påverkar ett nytt förslag till kostnadsutjämning Västerås stads ekonomi väsentligt med 128 mnkr i lägre skatteunderlag. Utöver detta förväntas inte skatteintäkterna öka i samma takt som tidigare. Med anledning av detta är resultatmålet för de kommande åren nedjusterat. Långsiktigt kommer det inte att vara hållbart, utan det är av största vikt att Västerås stad upprätthåller sitt långsiktiga resultatmål som är 2,5 procent.

I årsplan 2020 föreslås resultatet vara 116,7 mnkr, vilket innebär 1,3 procent av skatteintäkter, statsbidrag och kommunal utjämning. Det är 53,3 mnkr lägre än resultatet i budget 2019 som är 170 mnkr. Det föreslagna resultatet innebär en lägre ambitionsnivå än målet 2,5 procent.

FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED FÖREGÅENDE ÅR, MNKR

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	TOTALT
Kostnader					
Demografisk effekt	-249,9	-211,0	-191,4	-213,7	-866,0
Generell kompensation nämnder	-161,5	-163,0	-166,0	-170,0	-660,5
Besparingsbehov	85,0	262,8	108,3	89,2	545,3
Besparing administration	28,5				28,5
Prioriterad satsning	-94,1				-94,1
Budgetreserv minskar	9,6				9,6
Justering ettårssatsning	9,0		-5,2	5,2	9,0
Ramsänkning pga sänkt internränta	7,8				7,8
Konserthusram, sänks 3,5 mnkr	3,5				3,5
Ramjustering PO-pålägg	2,0				2,0
Justeringspost PO-pålägg	-3,4				-3,4
Pensionskostnad ökar	-9,0	-21,0			-30,0
Förändrad redovisn av investering	-15,0				-15,0
Ökad internhyra		-10,0	-10,0		-20,0
Ökad kapitalkostnad infrastruktur	-14,8	-17,9	-13,5	-13,5	-59,7
Effekt av tidigare beslut	-15,7	-10,8	-4,0	-4,0	-34,5
Kollektivtrafik ökad kostnad	-13,4	-6,3	-6,5	-6,7	-32,9
Lögarängsbadet	-1,2	-0,4			-1,6
Friidrottsarena			-7,5		-7,5
MBR, ökat driftbidrag	-7,0	-2,7	-2,8	-2,9	-15,4
Kostnadsökn exkl besparing	**-553,1**	**-443,1**	**-406,9**	**-405,6**	**-1 808,7**
Kostnadsökn inkl besparing	**-439,6**	**-180,3**	**-298,6**	**-316,4**	**-1 234,9**
Budgetreserv	**20,4**	**20,4**	**20,4**	**20,4**	

DEMOGRAFI OCH VOLYMER PER OMRÅDE, MNKR

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	TOTALT
Skolverksamhet	120,6	101,0	98,2	132,2	452,0
Äldreomsorg	36,8	49,6	30,0	47,2	163,6
Personer med funktionsnedsättn	33,8	31,8	31,8	22,1	119,5
Individ- och familjeomsorg	50,0	27,5	30,3	11,1	118,9
Övrigt	8,7	1,1	1,1	1,1	12,0
TOTALT	**249,9**	**211,0**	**191,4**	**213,7**	**866,0**
varav lokaler/boenden	79,1	105,9	94,3	92,0	371,3
Hyreskostnad/ kapitalkostnadsökning	108,9	135,1	119,4	109,6	473,0

Under åren 2021-2023 föreslås resultatet vara 100 mnkr, det vill säga cirka 1,1 procent av skatteintäkter, statsbidrag och kommunal utjämning. För att nå dessa resultatnivåer kommer betydande effektiviseringar krävas, eftersom att det är kraftiga volymökningar av både elevantal och äldre under perioden. Tabellen på nästa sidan visar resultatbudgeten år 2020-2023.

Det är av största vikt att upprätthålla resultatmålet för att finansiera de höga investeringarna under planeringsperioden. Ett resultat på cirka 100 mnkr per år är svagt och innebär att det blir svårt att finansiera investeringar och även stor risk för underskott i verksamheten om flera nämnder får betydande underskott.

För att nå ett bra resultat i Västerås stad är det av yttersta vikt att alla nämnder har ekonomi i balans. Individ- och familjenämnden bedömer att de kommer att ha en budgetavvikelse som är cirka 90 mnkr 2020, trots en ramförstärkning med 50 mnkr för deras ökade volymer. Kostnaden bedöms därmed minska med cirka 30 mnkr jämfört med 2019.

Om vi bedömer att individ- och familjenämndens underskott blir 90 mnkr 2020 och övriga nämnders eventuella underskott motsvarar budgetreservens storlek finns det risk att årets resultat år 2020 exklusive försäljning av anläggningstillgångar och exploateringsresultat kommer att landa på cirka 25-30 mnkr.

Om vi bedömer att individ- och familjenämndens underskott kommer minska successivt med 30 mnkr per år och att en budgetreserv på 30 mnkr krävs för att täcka övriga nämnders underskott erhålls en prognos på årets resultat som är cirka 40 mnkr 2021, 70 mnkr 2022 och 100 mnkr 2023. Då krävs ändå betydande effektiviseringar för att åstadkomma detta resultat.

RESULTATBUDGET, FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED TIDIGARE ÅR, MNKR

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	TOTALT
Intäkter					
Skatteintäktsökning	321,3	223,6	298,6	316,4	1159,9
Utdelning av Stadshus AB förändras	17,0	-15,0			2,0
Resultat flyktingmottagning avslut 2017 års grupp	45,0	-45,0			0,0
Avkastningskrav höjs (FN)	3,0				3,0
Kostnader					
Demografisk effekt	-249,9	-211,0	-191,4	-213,7	-866,0
Pris- och löneökning	-161,5	-163,0	-166,0	-170,0	-660,5
Effektiviseringsbehov	113,5	262,8	108,3	89,2	573,8
Ettårssatsning försvinner	9,0		-5,2	5,2	9,0
Ramjustering internränta, konserthus med mera	13,3				13,3
Budgetreserv minskas	9,6				9,6
Politisk satsning	-94,1				-94,1
Övriga kostnadsökningar	-79,5	-69,1	-44,3	-27,1	-220,0
Resultat	**116,7**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**416,7**
Resultat (%)	**1,3%**	**1,1%**	**1,1%**	**1,0%**	**1,1%**
Budgetreserv totalt (ingår)	**20,4**	**20,4**	**20,4**	**20,4**	**81,6**

Ettårssatsning som försvinner 2020 avser budget för val och byggbonusprojekt.

Investeringar 2020-2023

STORA INVESTERINGSBEHOV

Investeringsbehovet har ökat de senaste åren, men bedöms kulminera under kommande planeringsperiod. Från relativt måttliga investeringar på drygt 400 mnkr per år, ökar investeringarna snabbt från 2017 och framåt. Den höga investeringsnivån beror på fler barn i förskolan och fler elever i skolan, ett stort underhållsbehov av äldre skollokaler och ett behov av att utveckla infrastrukturen och hamnen i Västerås. En växande stad medför ökat behov av infrastrukturinvesteringar, till exempel gator och parker. Det stora projektet Mälarporten för att utveckla stationsområdet planeras börja förprojekteras 2020 och omfattar cirka 1,4 miljarder kronor under perioden.

För att sänka investeringsutgifterna kommer det bli nödvändigt att prioritera investeringarna i större omfattning än tidigare. Även om investeringsnivåerna minskas något kommer Västerås stad troligen behöva börja låna inom en treårsperiod för att finansiera de planerade investeringar.

Planerade investeringar 2020 omfattar totalt 1 683,6 mnkr. Investeringar för skolverksamheter omfattar cirka 500 mnkr, hamnens utveckling 330 mnkr, infrastruktur 300 mnkr, boenden cirka 230 mnkr och datorer/utrustning cirka 50 mnkr. Utbyggnad av exploateringsområden och inköp av strategisk mark planeras uppgå till cirka 100 mnkr och Mälarporten 60 mnkr.

Stora investeringar 2020 är byggnation av Mälarparksskolan, äldreboendet på Öster Mälarstrand, Irstaskolan, Brandthovda förskola och Lögarängens utomhusbad. Dessa projekt är upphandlade. Utveckling av hamnen består av flera delprojekt som ska genomföras under 2020.

De årliga investeringsbehoven är med nuvarande planering cirka 1,7 miljarder kronor 2020 och 1,8-1,9 miljarder kronor år 2021-2023. Målsättningen är att genomföra 70 procent av planerade investeringar. Med en genomförandegrad på 70 procent innebär det cirka 1,2 miljarder kronor 2020 och 5,1 miljarder kronor under perioden.

DRIFTSKOSTNADSKONSEKVENS FÖR PLANERADE INVESTERINGAR

De planerade investeringarna/inhyrningarna bedöms medföra ökade kapitalkostnader och/eller hyreskostnad som är 100 mnkr 2020, 120 mnkr 2021, 145 mnkr 2022 och 150 mnkr 2023. Det medför en kostnadsökning med 515 mnkr för perioden. Beloppen är exklusive mediakostnader som hyresgästen finansierar.

FÖRSKOLOR

Behovet av nya förskolor beror både på att befolkningen ökar men också på att delar av verksamheten bedrivs i lokaler som inte är ändamålsenliga. I vissa områden är förskolan lokaliserad tillsammans med grundskolan. Förskolor integrerade med grundskolor byter lokaler för att skapa utrymme för grundskolan. Mindre förskolor kommer successivt att avvecklas under perioden, varför nettoökningen av antalet platser inte är lika stor som antalet platser som byggs.

Byggnation av en ny förskola på Brandthovda pågår och ska vara klar hösten 2020. Inför 2021 planeras ytterligare en förskola på Skallberget. Planering för nya förskolor redovisas i investeringsplanen på sidan 45.

GRUNDSKOLOR

Behovet av nya grundskolor ökar i takt med befolkningsökning och bostadsbyggande. Skolor har inte byggts i tillräcklig omfattning, varför akut platsbrist vid enskilda skolor har lösts med paviljongslösningar. Äldre paviljongslösningar behöver avvecklas när behovet av utökade platser är permanent.

Höstterminen 2019 invigdes en ny skola för årskurs F-3 på Gäddeholm. Skolan bedöms ett år efter start ha för låg kapacitet. Därför planeras en paviljong i anslutning till skolan med inflyttning höstterminen 2020.

Byggnationen av Mälarstrandsskolan har startat. Den ska vara klar till höstterminen 2021. Större utbyggnader av Emausskolan och Fridnässkolan planeras vara klara hösten 2022. Det kan bli förseningar om detaljplanen överklagas. Under 2020/21 genomförs tre större renoveringsprojekt av skolor: Irstaskolan, Blåsboskolan och Rönnbyskolan. I Irsta ersätts nuvarande skola av en helt ny skola. Planering för nya grundskolor redovisas i investeringsplanen på sidan 46.

ÄLDREBOENDEN

Antalet äldre med vårdbehov ökar successivt. En stor andel av boendena i Västerås stad är servicehuslägenheter. Vissa av servicehuslägenheterna klarar inte dagens krav på arbetsmiljö för att utföra omvårdnadsbehov. En utbyggnad med fler äldreboenden har påbörjats (se tabell).

Under 2021 planeras två nya äldreboenden att öppna. Det är Södra Källtorp med cirka 120 lägenheter och Öster Mälarstrand med cirka 90 lägenheter. Öster Mälarstrand byggs i egen regi och Södra Källtorp är en inhyrning. I den ekonomiska planen för 2020-2023 finns det medtaget en ökad kostnad för tre nya äldreboenden.

Enligt boendeplanen bedöms att det finns behov av 12-15 nya lägenheter per år inom bostad med särskild service, såväl gruppbostad som servicebostad enligt LSS, korttidshem LSS och för socialpsykiatrin enligt socialtjänstlagen. En gruppbostad och en servicebostad planeras till 2020 och därefter två bostäder med särskild service per år.

IDROTT, FRILUFTSLIV OCH KULTUR

Byggnationen av ett nytt utomhusbad pågår för fullt. Det nya utomhusbadet ska vara klart till badsäsongen 2020.

Nya anläggningar som byggs på Rocklunda är inhyrningar. Byggnationen av en ny innebandyhall på Rocklundaområdet pågår. Den kommer att invigas våren 2020. En ny friidrottsarena planeras att byggas på Rocklundaområdet och vara klar under 2022. Den kommer ersätta den befintliga friidrottsarenan på Arosvallen, som bedöms vara uttjänt.

I slutet av planeringsperioden planeras en ny ridanläggning, som ersätter nuvarande ridanläggning på Hamre.

En utredning om stadsbibliotekets

framtida lokaler har påbörjats under 2019. Projektet kan komma att tillföras investeringsplanen mot slutet av perioden.

INFRASTRUKTUR – GATOR OCH PARKER

För att utveckla city planeras en ombyggnation av Stora torget, Bondtorget och några gator i anslutning till Stora torget. Projektet ska påbörjas 2020. Under nästa år ska upprustningen av Viktor Larssons plats genomföras. Kopparbergsvägen kommer att byggas om i anslutning till Kopparlunden.

Västerås gatu- och vägnät utvecklas successivt. Vägnätet utvecklas bland annat med ny väg till Barkarö och Kofotsgatans förlängning. För hamnens utveckling planeras en planfri korsning vid Kraftvärmegatan-Johannisbergsvägen. Den nya bron till Björnön är upphandlad och ska byggas 2020-2021. I planen satsas på att utveckla gång- och cykelvägnätet. Det planeras för att bygga en ny gång- och cykeltunnel vid Björnövägen/Mälarparksvägen för att få en tryggare väg för elever till den nya Mälarparksskolan. Planeringen för en ny gång- och cykeltunnel vid Hökåsmotet påbörjas.

UTVECKLING AV VÄSTERÅS HAMN

Den största investeringen avser muddring, för att fördjupa och räta ut farled och hamnbassäng för att större fartyg ska kunna angöra och för att öka säkerheten. Projektet är ett samarbetsprojekt med Köpings kommun och Sjöfartsverket. I muddringsprojektet pågår förberedande arbete på anläggningsytan. Det bedöms vara klart halvårsskiftet 2020. Muddring av förorenade massor startar hösten 2020 och beräknas vara klart våren 2021. Utveckling av kolplan, så den klarar ökad bärighet och körvägar, ska genomföras under 2020. Hela energikajen byggs om för att kunna ta emot större fartyg. Tvärkajen utveckas så att den klarar ökad bärighet och körvägar. Dessa projekt ska vara klara vid halvårsskiftet 2020.

NETTOINVESTERINGAR, MNKR

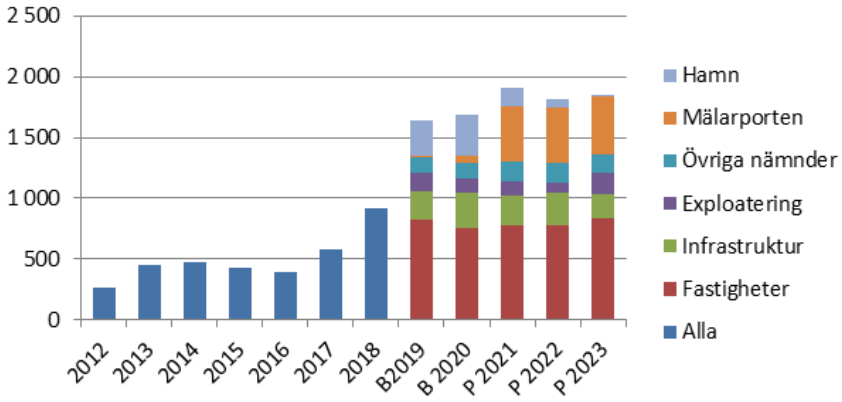

Diagrammet visar nettoinvesteringar från 2012 till 2018 och planeringen för 2019-2023.

NETTOINVESTERING, MNKR

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	TOTALT
Total nettoinvestering, mnkr	1 684	1 911	1 819	1 851	7 265
Genomförandegrad 70 %	1 179	1 338	1 273	1 295	5 085

ÄLDREBOENDE, NYA PLATSER

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023/24	TOTALT
Södra Källtorp		120			120
Öster Mälarstrand		90			90
Nytt boende			100		100
Nytt boende				100	100
TOTALT ANTAL NYA PLATSER	**0**	**210**	**100**	**100**	**410**

Nämndernas uppdrag och ekonomiska ramar

ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

De viktigaste förutsättningarna för årsplan 2020 med utblick mot 2023 redovisas nedan.

Skatteintäkter

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har beräknats efter Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos oktober 2019 (cirkulär 19:40), med en befolkningsökning på 2 100 invånare under 2019.

Nämnders kompensation (pris- och löneökning)

Kompensation till nämnder är 0,9 procent i genomsnitt. Kompensationen varierar för olika nämnder. Kompensationen är en sammanslagning av pris- och löneökning, samt effektiviseringskrav på 1 procent av omsättningen. Löneökningen beräknades till 2 procent från 1 april 2020 och prisökning förutom internhyror och obligatoriska administrativa tjänster var 1,5 procent. Prisuppräkning av internhyror omfattar i snitt 1 procent för 2020.

Prisuppräkning för obligatoriska tjänster som köps av kommunstyrelsen fastställs till 0 procent. Detta med hänsyn tagen till fastställda effektiviseringsnivåer. Om det finns behov av högre prisökningar än den fastställda uppräkningsfaktorn, kräver det en dialog mellan beställare och utförare.

Administrativ effektivisering

I samband med beslut om årsplan 2019 beslutades om en administrativ effektivisering på 10 procent under två år för administration. Administrativa effektiviseringen avser 5 procent för år 2020, totalt 17,5 mnkr. Skultuna kommundelsnämnds effektivisering beräknas till 0,2 mnkr. Den var felaktigt beräknad vid junibeslutet, eftersom att ledning för skola och omsorg skulle undantas effektiviseringen. För kommunstyrelsen beslutades om en administrativ effektivisering på 20 procent under två år för kommunstyrelsens förvaltning, varav 10 procent eller 11 mnkr ska genomföras 2020. Total administrativ effektivisering uppgår till 28,5 mnkr 2020.

Ettårssatsningar

Ettårssatsningar som beslutades för budget 2019, tas bort i budgetram 2020.

Internränta

Internräntan fastställs till 1,75 procent för 2020, vilket är 0,75 procentenheter lägre än 2019. En teknisk ramjustering är beräknad för de nämnder där det medför en kostnadsminskning som överstiger 0,1 mnkr.

Kompensation för demografi

Antalet barn i förskoleålder bedöms öka med 520 barn eller cirka 6 procent. Elever i grundskolan bedöms öka med cirka 1 435 elever eller 7,9 procent, medan antalet elever i gymnasiet bedöms öka med cirka 1 000 elever eller 19 procent. I driftbudgetram 2020 kompenseras flertalet nämnder för ökade elevantal eller volymer. Det elevunderlag som ligger till grund för kompensationen i budget 2020 redovisas nedan.

BARN- OCH ELEVANTAL, TOTALT

	Utfall 2018	Ram 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Förändring 2019-2023
Förskola	8 292	8 414	8 521	8 615	8 740	8 930	516
Förskoleklass	1 790	1 838	1 859	1 871	1 882	1 915	77
Årskurs 1-6	10 605	10 819	11 057	11 267	11 488	11 694	875
Årskurs 7-9	5 136	5 326	5 446	5 570	5 655	5 787	461
Särskola	229	233	241	246	250	255	22
Grundskola totalt	**17 760**	**18 216**	**18 603**	**18 954**	**19 275**	**19 651**	**1 435**
Fritidshem	6 725	7 013	7 026	7 127	7 176	7 288	275
Gymnasieskola	5 040	5 166	5 590	5 793	5 960	6 174	1 008
Särskolegymnasium	120	127	124	125	127	129	2
Gymnasieskola totalt	**5 160**	**5 293**	**5 714**	**5 918**	**6 087**	**6 303**	**1 010**
ELEVER TOTALT (exkl fritidshem)	**31 212**	**31 923**	**32 838**	**33 487**	**34 102**	**34 884**	**2 961**

Personalomkostnadspålägget

Personalomkostnadspålägget för löner har förändrats. Med anledning av detta justerades budgetramar för de nämnder som fick ekonomiska effekter större än 0,1 mnkr på grund av förändringen.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för koncernens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsens övergripande uppgifter är att leda och samordna förvaltningen av kommunens ansvarsområden och ha uppsikt över nämnders och bolags verksamheter. Kommunstyrelsen förbereder och yttrar sig i alla ärenden som kommunfullmäktige ska behandla och ansvarar för att verkställa fullmäktiges beslut. Styrelsen fullgör även andra uppdrag som fullmäktige lämnat över till kommunstyrelsen.

I samband med beslut om årsplan 2019 beslutades om en administrativ effektivisering på 20 procent under två år för kommunstyrelsens förvaltning. Detta är det andra året med effektivisering inom verksamheten.

Planerade investeringar i Västerås hamn kommer delvis att finansieras av högre hyresintäkter från Mälarhamnar AB. Kommunstyrelsen är beställare av hamnens utveckling mot fastighetsnämnden och ramen höjs med 1,2 mnkr för den del som behöver skattefinansieras.

Nya eller utökade uppdrag är trygghetssatsning city för 1,8 mnkr, kraftsamling city för 1,5 mnkr och en ökad satsning på strategiska utvecklingsområden för 0,5 mnkr. Kraftsamling city omfattar ansökan att bli Sveriges stadskärna, planering för Rudbeckianska gymnasiets 400-årsjubileum med mera.

En miljö- och klimatsatsning för 3,5 mnkr ska stärka Västerås hållbarhetsarbete. Pengarna ska användas för att utveckla och följa upp kommunens arbete med ekologisk hållbarhet och klimat, stärka upphandling inom miljö- och klimatområdet, inleda genomförandet av en samordnad varudistribution, ta fram en lokal livsmedelsstrategi och stärka den biologiska mångfalden genom ökad artrikedom i stadens miljöer.

En ettårssatsning genomförs för totalt 1,5 mnkr för att minska plastanvändningen i Västerås stads verksamheter och minska nedskräpningen. En plan för att fasa ut all fossil plast ur Västerås stads verksamheter och minska användningen av onödiga plast- och engångsartiklar ska upprättas. Invånarna ska informeras om hur de kan minska sin plastanvändning. En kommunomfattande kampanj för ett renare Västerås ska genomföras tillsammans med skolor och allmänhet.

En lönesatsning med inriktning mot skolan för 10 mnkr ska genomföras. Pengarna tillförs kommunstyrelsen för fördelning till de grupper som behöver stärkas.

FÖRSKOLENÄMNDEN

Förskolenämnden har ansvar för att uppfylla kommunens samtliga skyldigheter enligt skollagen avseende förskola och pedagogisk omsorg med undantag för öppen förskola. Det innebär dels att vara skolhuvudman för den kommunalt drivna verksamheten och dels att tilldela förskolor och pedagogisk omsorg bidrag på lika villkor samt att vara tillsynsmyndighet för den fristående verksamheten.

Förskolenämnden erhåller demografiersättning i form av ersättning för ökat barnantal och lokalersättning, totalt 11,2 mnkr för ökat barnantal och 4,1 mnkr för högre lokalkostnader.

Chefssatsning inom förskolan omfattar 4,8 mnkr. Det är en fortsättning av en satsning som påbörjades 2018 på ett hållbart och jämlikt chefsskap, för att minska antalet anställda per chef.

GRUNDSKOLENÄMNDEN

Grundskolenämnden ansvarar för förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem, men inte öppen fritidsverksamhet. Det innebär dels att vara skolhuvudman för den kommunalt drivna utbildningsverksamheten, dels att tilldela grundskolor och fritidshem bidrag på lika villkor och att utöva kommunens insynsrätt i fristående grundskolor.

Grundskolenämnden erhåller demografiersättning i form av ersättning för ökat elevantal, ökat antal fritidshemsplatser och lokalersättning, totalt 32,9 mnkr för ökat elevantal och 33,4 mnkr i ökad lokalersättning. I ersättningen ingår ersättning för HPV-vaccin.

Grundskolesatsning omfattar totalt 38,7 mnkr. Satsningen ska användas för att höja nivån på eleversättningen inom grundskolan och därmed kunna nå de mål som är uppsatta vad gäller kunskapsresultaten.

UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Det innebär att vara skolhuvudman för den kommunalt drivna utbildningsverksamheten. Genom samverkansavtal med andra kommuner har Västerås stad ansvar för att erbjuda utbildning i Västerås inom gymnasie- och gymnasiesärskola. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar även för arbetsmarknadsprogram.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden erhåller demografiersättning i form av ersättning för ökat elevantal, ökat antal elever inom vuxenutbildning och lokalersättning. Totalt 37,6 mnkr för fler elever i gymnasie- och gymnasiesärskolan, 3,6 mnkr i ökad lokalersättning och -4,3 mnkr på grund av minskat elevantal inom vuxenutbildningen.

En gymnasiesatsning omfattar 5 mnkr, för att höja programersättningarna och kunna säkra den höga kvaliteten i gymnasieskolan.

KOMMUNSTYRELSEN	mnkr
Budget 2019	211,1
Ettårssatsning byggbonus upphör	-2,0
Kompensation nämnder	3,7
Kraftsamling city	1,5
Trygghetssatsning city	1,8
Hamnen, skattefinansiering av investeringar	1,2
Strategiska utvecklingsområden	0,5
Miljö- och klimatsatsning	3,5
Minskad plastanvändning, minskad nedskräpning	1,5
Lönesatsning, med inriktning mot skolan	10,0
Ramjustering po-pålägg	0,6
Administrativ besparing	-12,3
Budget 2020	**221,1**

FÖRSKOLENÄMND	Elever	mnkr
Budget 2019		975,3
Ökat barnantal i förskolan	101	11,2
Lokalersättning		4,1
Kompensation nämnder		9,6
Färre medarbetare per chef		4,8
Ramjustering po-pålägg		0,7
Administrativ besparing		-1,2
Budget 2020		**1 004,5**

GRUNDSKOLENÄMND	Elever	mnkr
Budget 2019		1 889,4
Ökat elevantal	378	33,5
Lokalersättning		33,4
Fritidshem, minskat barnantal	-25	-0,6
Kompensation nämnder		19,8
Satsning grundskola		38,7
Ramjustering po-pålägg		-1,8
Justeringspost		1,8
Ramjustering sänkt internränta		-0,2
Administrativ besparing		-2,7
Budget 2020		**2 011,3**

SKULTUNA KOMMUNDELSNÄMND

Skultuna kommundelsnämnd ansvarar för verksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning, hemtjänst med boendestöd och ledsagarservice, servicehus och demensboende. Kommundelsnämnden ansvarar även för teknik och fritid, förskoleklass, fritidshem, grundskola, gymnasium, fritidsgård, förskola, familjecentrum, öppen förskola och bibliotek.

Skultuna kommundelsnämnd erhåller demografiersättning i form av ersättning för ökat elevantal. I ersättningen ingår ersättning för HPV-vaccin.

Skultuna erhåller del av grundskolesatsning (totalt 1,3 mnkr). De nya resurserna ska användas för att höja nivån på eleversättningen inom grundskolan och därmed kunna nå de mål som är uppsatta vad gäller kunskapsresultaten.

Skultuna erhåller del av chefssatsning inom förskolan (totalt 0,2 mnkr). Det är en fortsättning av en satsning som påbörjades 2018 på ett hållbart och jämlikt chefsskap, för att minska antalet anställda per chef.

En ettårssatsning totalt 0,7 mnkr erhålls för projekt om skollokaler.

INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN

Individ- och familjenämnden svarar för de kommunala socialpolitiska frågorna och ansvarar för de delar i socialtjänstlagen som avser individ- och familjeomsorg. Det huvudsakliga uppdraget är att ge stöd och bistånd till människor som på grund av sociala eller ekonomiska problem behöver det. Nämnden ansvarar också för att organisera och utföra Västerås stads krisstöd vid allvarliga händelser eller olyckor inom Västerås stads gränser, handläggning av alkoholtillstånd och stadens mottagande av flyktingar.

Nämnden erhåller totalt 49,4 mnkr i ökad ersättning, för ökade volymer och uppräkning av ram inom individ- och familjeomsorgen. Individ- och familjenämnden ska finansiera den årliga fasta avgiften för sociala bostäder. För det erhåller nämnden en ramhöjning med 0,6 mnkr.

Nämnden får en ramjustering med -0,2 mnkr när ansvaret för administration av föreningsstöd överförs till kulturnämnden.

NÄMNDEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Nämnden för personer med funktionsnedsättning ansvarar för omsorgen om människor med funktionsnedsättning, oavsett ålder. Verksamheten bedrivs enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (SoL) för personer under 65 år med funktionsnedsättning. Nämnden har också ansvar för kommunal hälso- och sjukvård i bostad med särskild service, för daglig verksamhet och sysselsättning samt för handläggning av bostadsanpassningsbidrag till personer som inte fyllt 65 år.

För ökade volymer och fler boenden erhåller nämnden en demografisk kompensation som är 33,8 mnkr.

Nämnden får en ramjustering med -0,2 mnkr när ansvaret för administration av föreningsstöd överförs till kulturnämnden.

ÄLDRENÄMNDEN

Äldrenämnden ansvarar för insatser till personer som har fyllt 65 år. Arbetet styrs främst av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB). Nämnden ska underlätta för den enskilde individen att bo kvar i sitt ordinära boende. Om den enskilde har omfattande omvårdnadsbehov eller är otrygg, trots stödinsatser i sitt ordinära boende, kan särskilt boende erbjudas. Nämnden har från 2019 även ansvar för egenregin i utförandet av omsorgen inom äldrenämndens ansvarsområde. Uppdraget ska vara konkurrensneutralt och lika villkor ska gälla för både egenregin och andra privata leverantörer.

Ökad kostnad för äldreboenden (totalt 24,2 mnkr), avser Karlslund hus C. Det är ett servicehus som har byggts om till äldreboende och som öppnar i slutet av 2019. Äldreboendet kommer att ha 40 nya lägenheter. För ökande volymer inom hemtjänst och hemsjukvård erhålls 12,6 mnkr i demografiersättning.

En äldreomsorgssatsning omfattar totalt 15,0 mnkr, för att reformera och utveckla hemvården men även höja av kvaliteten på äldreboenden genom att tillföra mer resurser och införa kvalitetsupphandlingar.

Nämnden får en ramjustering med -0,3 mnkr när ansvaret för administration av föreningsstöd överförs till kulturnämnden.

BYGGNADSNÄMNDEN

Byggnadsnämnden genomför på uppdrag av kommunstyrelsen den övergripande fysiska planeringen i kommunen och tar fram förslag till översiktsplan och fördjupningar av översiktsplaneringen. Byggnadsnämnden ansvarar för detaljplanering och bygglovhantering vilket innebär stadsbyggande och myndighetsutövning kopplad till plan- och bygglagen. Byggnadsnämnden ansvarar även för kommunens samlade lantmäteriverksamhet som omfattar fastighetsbildning, geografisk information och lantmäteriuppdrag.

Ettårssatsningen finansierad av byggbonusmedel upphör. Det ersätts av en ramhöjning för ökad volym inom planeringsfunktionen (totalt 1,8 mnkr).

FASTIGHETSNÄMNDEN

Fastighetsnämnden ansvarar för de fastigheter som Västerås stad äger inklusive köp och försäljning av all fast egendom. I uppdraget ingår även exploateringsverksamhet och beställning av alla detaljplaner som berör Västerås stads mark. Fastighetsnämnden ska styra Västerås stads samlade lokalutnyttjande och besluta om hur lokalbehov ska tillgodoses. Fastighetsnämnden

UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	Elever	mnkr
Budget 2019		824,6
Gymnasieskolan, ökat elevantal	424	38,6
Gymnasiesärskolan, minskat elevantal	-3	-1,0
Lokalersättning		3,6
Vuxenutbildning, minskat elevantal	-278	-4,3
Kompensation nämnder		8,8
Satsning gymnasium		5,0
Ramjustering po-pålägg		-1,6
Justeringspost		1,6
Ramjustering sänkt internränta		-0,2
Administrativ besparing		-2,1
Budget 2020		**873,0**

NÄMNDEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	mnkr
Budget 2019	826,1
Personlig assistans LSS, volymökning	5,0
Avlösarservice, volymökning	2,0
Kvalificerad tillsyn, volymökning	3,0
Daglig verksamhet, volymökning	5,0
Köpta boendeplaceringar	5,0
Nya boenden, ökad kostnad	13,8
Kompensation nämnder	3,9
Administration för föreningsstöd överförs till Kulturnämnden	-0,2
Administrativ besparing	-1,0
Budget 2020	**862,6**

SKULTUNA KOMMUNDELSNÄMND	mnkr
Budget 2019	116,8
Grundskolan, ökat elevantal	2,1
Kompensation nämnder	0,9
Satsning grundskola	1,3
1-årigt projekt kring skollokaler	0,7
Färre medarbetare per chef i förskolan	0,2
Administrativ besparing	-0,2
Budget 2020	**121,8**

ÄLDRENÄMNDEN	mnkr
Budget 2019	1 539,0
Hemtjänst och hemsjukvård	12,6
Ökad kostnad äldreboenden	24,2
Kompensation nämnder	14,8
Satsning äldrenämnden	15,0
Ramjustering po-pålägg	0,4
Ramjustering sänkt internränta	-0,1
Administration för föreningsstöd överförs till Kulturnämnden	-0,3
Administrativ besparing	-2,0
Budget 2020	**1 603,6**

INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN	mnkr
Budget 2019	818,3
Kompensation ökade volymer, uppräkning ram	49,4
Årlig fast avgift för sociala bostäder	0,6
Kompensation nämnder	8,0
Administration för föreningsstöd överförs till Kulturnämnden	-0,2
Administrativ besparing	-1,0
Budget 2020	**875,1**

BYGGNADSNÄMNDEN	mnkr
Budget 2019	26,4
Ettårssatsning byggbonus upphör	-1,1
Kompensation ökad volym planering	1,8
Kompensation nämnder	1,2
Administrativ besparing	-0,9
Budget 2020	**27,4**

förvaltar Västerås stads bebyggda fastigheter, markreserven och Västerås stadstomträttet. Nämnden ansvarar också för bostadsförsörjningsplanering och tar årligen fram en handlingsplan till bostadsstrategiska programmet.

Resultatkravet för exploateringsverksamheten uppgår till 8,5 mnkr och för övriga fastighetsnämnden 2,7 mnkr, det vill säga totalt 11,2 mnkr.

Resultatkravet för fastighetsnämnden sänks med 6 mnkr. Det motsvarar den kostnadsökning som bedöms uppstå när Västerås stad tillämpar de nya redovisningsriktlinjer för nedlagd personalkostnad vid investeringsprojekt. Från 1 januari 2019 kan endast personalkostnad aktiveras och timpriset beräknas med all tillgänglig tid som grund. Därmed kommer lägre andel av kostnad för byggenheten att aktiveras. Totalt bedöms driftskostnaden öka med 6 mnkr. Denna verksamhet bedöms inte ingå i lokalkostnaden, utan bör finansieras som en driftskostnad för verksamheten.

När ettårssatsningen finansierad av byggbonusmedel tas bort, medför det ett ökat resultatkrav med 0,5 mnkr.

Fastighetsnämnden ansvarar för rivningskostnader som uppstår i samband med byggnation av fastigheter.

Den administrativa effektiviseringen för fastighetsnämnden på 1,2 mnkr medför ett ökat resultatkrav på 1,2 mnkr.

MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN

Miljö- och konsumentnämnden är Västerås stads myndighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Genom miljö- och hälsoskyddsförvaltningen bedrivs ett omfattande tillsyns- och informationsarbete inom områdena hälsoskydd, miljöskydd, förorenade områden, enskilda avlopp, kemikalier, renhållning/avfall, livsmedel, dricksvatten, smittskydd, strålskydd, receptfria läkemedel samt tobak och e-cigaretter. Dessutom har nämnden ansvar för kommunens konsumentjuridiska rådgivning.

Nämnden erhåller en kompensation för deltagande i detaljplaner med totalt 1,2 mnkr (när ettårssatsning byggbonus försvinner). Utöver det erhålls 0,5 mnkr i ettårssatsning för deltagande i detaljplaner.

Nämnden erhåller 0,3 mnkr för att finansiera luftmätningar. Nämnden har också fått en justering av ramen 0,3 mnkr i samband med förändring av po-pålägget.

TEKNISKA NÄMNDEN

Tekniska nämnden ansvarar för gator och parker inklusive natur (förutom i Skultuna kommundel), trafik- och parkeringsfrågor, gatu- och torghandel, kollektivtrafik inklusive båttrafik till öarna i Mälaren, färdtjänst och förvaltning av Mälarcampingen.

Tekniska nämnden erhåller kompensation för ökad ersättning till Mälarenergi för dess omhändertagande av dagvatten med 3,2 mnkr, resandeökning för färdtjänst 1 mnkr och toalettanläggning vid lekplats 0,5 mnkr. Internräntan sänktes till 1,75 procent och därmed minskas ramen med 6,6 mnkr.

En ettårssatsning genomförs för att stärka underhållet för gator, vägar och lekplatser (totalt 3 mnkr). Vägunderhållet har varit eftersatt under många år och kräver en extra satsning för att komma upp i en godtagbar standard för vägar, gångbanor och cykelbanor.

Kollektivtrafikens kostnad kommer att öka med 16,4 mnkr

FASTIGHETSNÄMNDEN	mnkr
Resultatkrav fastighetsnämnden 2019	7,0
Resultatkrav exploateringsverksamhet 2019	8,5
Ettårssatsning byggbonus upphör	0,5
Kompensation för ändrade redovisningsregler vid investering	-6,0
Administrativ besparing, resultatförbättring	1,2
Totalt resultatkrav 2020	**11,2**
Tomträtter	50,3
Lokalförvaltning	10,0
Markförvaltning	2,0
Totalt avkastningskrav	**62,3**

NÄMNDEN FÖR IDROTT, FRITID OCH FÖREBYGGANDE	mnkr
Budget 2019	266,4
Kompensation nämnder	1,5
Innebandyarena, ökad driftskostnad	12,1
Bäckby aktivitetsyta och omklädningsrum	1,7
Lögarängsbaden, ökad driftskostnad	1,9
Råbybadet	0,3
Ramjustering sänkt internränta	-0,7
Administrativ besparing	-1,1
Budget 2020	**282,1**

MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN	mnkr
Budget 2019	21,8
Ettårssatsning byggbonus	-1,5
Kompensation deltagande i detaljplaner	1,2
Luftmätning, lagkrav	0,3
Kompensation nämnder	0,5
Ettårssatsning medverkan byggplaner	0,5
Ramjustering po-pålägg	-0,3
Administrativ besparing	-0,5
Budget 2020	**22,0**

KULTURNÄMNDEN	mnkr
Budget 2019	195,9
Kompensation nämnder	1,7
Kulturinvesteringar	0,7
Biblioteksatsning	5,5
Bidrag bygdegårdar och samlingslokaler med mera	0,3
Ramjustering konserthusets hyra	-3,5
Administration för föreningsstöd överförs till kulturnämnden	0,7
Administrativ besparing	-0,8
Budget 2020	**200,5**

TEKNISKA NÄMNDEN	mnkr
Budget 2019	437,6
Ettårssatsning byggbonus upphör	-0,9
Dagvattenavgift, Mälarenergi	3,2
Kollektivtrafikkostnad	13,4
Resandeökning färdtjänst/omsorgsresor	1,0
Toalettanläggning vid lekplats	0,5
Kompensation för ändrade redovisningsregler vid investering	4,0
Ettårssatsning gatuunderhåll	3,0
Kompensation nämnder	1,6
Ramjustering sänkt internränta	-6,6
Administrativ besparing	-1,5
Budget 2020	**455,3**

KOMMUNREVISION	mnkr
Budget 2019	4,7
Kompensation nämnder	0,1
Budget 2020	**4,8**

2020 för i princip oförändrat trafikutbud. Tekniska nämnden erhåller 13,4 mnkr i ökad ram och resterande del finansieras av den reserv på 3 mnkr som tekniska nämnden har erhållit för att kunna öka utbudet av kollektivtrafik. Tekniska nämnden har ett uppdrag att se över avgifterna för kollektivtrafik. Avgiftsförändringen kan tidigast komma under 2020 och medför förändringar av driftbidraget 2021.

Kompensation för ändrade redovisningsregler vid investering motsvarar den kostnadsökning som bedöms uppstå när Västerås stad tillämpar de nya redovisningsriktlinjer för nedlagd personakostnad vid investeringsprojekt. Från 1 januari 2019 kan endast personalkostnad aktiveras och timpriset beräknas med all tillgänglig tid som grund. Därmed kommer lägre andel av kostnad för byggenheten att aktiveras. Totalt bedöms driftskostnaden öka med 4 mnkr.

NÄMNDEN FÖR IDROTT, FRITID OCH FÖREBYGGANDE

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande ansvarar för idrotts- och friluftsverksamhet, fritidsgårdar, frivilliga främjande, stödjande och förebyggande verksamheter, föreningsstöd till idrottsföreningar med mera. Inom förebyggande verksamhet finns bland annat familjecentrum med öppen förskola och öppen fritidsverksamhet.

Nämnden får kompensation för nya anläggningar, innebandyarena 12,1 mnkr (delårseffekt), Bäckby aktivitetsyta och omklädningsrum 1,7 mnkr och Lögarängsbaden ökad driftskostnad 1,9 mnkr. Ramen höjs med 0,3 mnkr för att kunna finansiera driftskostnaden för ett återuppbyggt Råbybad.

KULTURNÄMNDEN

Kulturnämnden ansvarar för verksamheter som stadsbibliotek, konstmuseet, Vallby friluftsmuseum, kulturskolan, kulturarv och allmänkultur. Kulturnämnden lämnar föreningsbidrag till fritids- och kulturföreningar. Stödet till studieförbund ligger inom nämndens ansvarsområde, liksom kommunalförbunden för musik och teater samt kulturhusen CuLTUREN i Kopparlunden och Växhuset. Kulturnämnden är arkivmyndighet för Västerås stad.

Ersättning för kulturinvesteringar avser ökade kapitalkostnader vid investering i bokbuss med mera, totalt 0,7 mnkr. En biblioteksatsning omfattar totalt 5,5 mnkr för att öppna ett nytt bibliotek på Hammarby och utökade öppettider på huvudbiblioteket och stadsdelsbiblioteken.

Kulturnämnden tilldelas också en ram för att kunna ge bidrag till bygdegårdars och samlingslokalers behov av upprustning, totalt 0,3 mnkr. Den reserv som fanns i konserthusets hyra, som uppgick till 3,5 mnkr 2018, tas bort och det medför en reducering av ramen för kulturnämnden.

Nämnden får en ramjustering med 0,7 mnkr när ansvaret för administration av föreningsstöd överförs till kulturnämnden, enligt beslut i kommunstyrelsen. Tidigare fakturerades detta mellan nämnderna.

KOMMUNREVISIONEN

Kommunrevisionen består av 11 förtroendevalda revisorer som väljs av kommunfullmäktige. Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges organ för granskning och kontroll av den kommunala verksamheten som bedrivs i nämnder och styrelser. Revisionen granskar och prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisionen har också som uppdrag att på samma sätt granska verksamheten i Västerås stads aktiebolag, kommunalförbund och stiftelser genom lekmannarevisorerna. Kommunrevisionen ska ge kommunfullmäktige underlag för ansvarsprövning av kommunstyrelsen, nämnder och enskilda förtroendevalda. Varje revisor är självständig i förhållande till övriga revisorer och utgör en egen myndighet.

VALNÄMNDEN

Valnämnden är lokal valmyndighet och fullgör uppgifter i enlighet med vallagen. Det innebär organisering, samordning och genomförande av allmänna val till riksdag, kommun och region samt val till Europaparlamentet.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Överförmyndarnämnden har till uppgift att kontrollera förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap i enlighet med föräldrabalken.

Huvudsyftet med överförmyndarnämndens verksamhet är att säkerställa att huvudmannens rättigheter blir tillgodosedda.

FINANSFÖRVALTNING

Sammanställning över finansförvaltningens driftram för år 2020. I tabellen specificeras de delar som ingår i finansförvaltning.

Från 2020 så finns en ram för kapitalkostnad strategiska investeringar, totalt 14,8 mnkr. Från 2020 kommer tekniska nämnden att få begära teknisk justering av budgetram i takt med att strategiska investeringar aktiveras.

Pensionskostnaden för årets utbetalda pensioner bedöms öka med 9 mnkr till 195,3 mnkr.

En budgetram för miljöskulder, rivning och sanering inrättas, för att kunna finansiera behov som uppstår under året. Det gäller främst mark, gator och parker och inte fastigheter och omfattar 5 mnkr.

Resultatet för flyktingverksamhet redovisas inom finansförvaltning från 2020.

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund, MBR, får en utökad ram med 7 mnkr, vilket redovisas separat.

Den kommungemensamma reserven omfattar totalt 20,4 mnkr.

MBR får inför 2020 en utökning av sitt driftbidrag med 8,2 mnkr, varav Västerås stad kommer finansiera 7,0 mnkr. De ökade bidragen kommer användas till 2,5 mnkr ökade pensionskostnader, 0,5 mnkr ökade utbildningsinsatser på grund av högre personalrörlighet, 0,5 mnkr ökade kostnader för administrativt stöd, 0,4 mnkr ökade fordonskostnader, 0,5 mnkr ökade kostnader efter nytt avtal för RIB-anställda och 0,5 mnkr för lokalanpassningar.

VALNÄMNDEN	mnkr
Budget 2019	5,2
Ettårssatsning EU-val	-3,0
Kompensation nämnder	0,1
Budget 2020	**2,3**

ÖVERFÖRMYNDAREN	mnkr
Budget 2019	14,7
Kompensation nämnder	0,3
Budget 2020	**15,0**

FINANSFÖRVALTNING	mnkr
Mälardalens Brand- och Räddningsförbund	89,9
Kommungemensam reserv	20,4
Kapitalkostnad strategiska investeringar	14,8
Pensionsavstämning	195,3
Ökad semesterlöneskuld	3,0
Kostnad för hem-PC/elcyklar	4,0
Markhyra, Mälarenergi	-1,2
Kulturfond internt bidrag	0,1
Budget miljöskulder, rivning, sanering med mera	5,0
Resultat flyktingverksamhet	-45,0
Interna ränteintäkter	-70,7
Avkastningskrav fastighetsnämnden	-62,3
Budget 2020	**153,3**

MÄLARDALENS BRAND- OCH RÄDDNINGSFÖRBUND (ingår i finansförvaltn)	mnkr
Budget 2019	82,9
Kompensation ökad kostnad	7,0
Budget 2020	**89,9**

Västerås stads bolag

En betydande del av Västerås stads verksamhet bedrivs i bolagsform. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för koncernens resultat och ekonomiska ställning. De kommunala bolagens budget utgör också ett viktigt underlag som information till kommunfullmäktige. I detta avsnitt görs en sammanfattning av budget 2020 för de bolag där kommunens ägarandel överstiger 50 procent. Redovisningen ska endast ses som information. Kommunfullmäktige fattar inte något beslut om bolagens budget.

Västerås Stadshus AB (VSAB)

I Västerås Stadshuskoncern ingår moderbolaget Västerås Stadshus AB samt dotterbolagen Mälarenergi AB, Bostads AB Mimer, Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB, Västerås Parkerings AB, Nya Västerås Flygplats AB och Västerås Marknads- och Näringslivsaktiebolag.

Västerås Stadshus AB budgeterar ett resultat efter finansnetto som är 67,7 mnkr. Resultatet består av utdelning från Mälarenergi AB (68 mnkr) och Bostads AB Mimer. (Enligt gällande regler för kommunala bostadsaktiebolag, beräknat till 1,4 mnkr.) Kostnaderna omfattar 2,9 mnkr varav 2,5 mnkr är interna tjänster och styrelsearvode och 0,4 mnkr är externa tjänster.

Ingen investering eller nyemission till dotterbolagen är planerad för 2020.

Västerås Stadshus AB kommer inte att ha några anställda i bolaget, utan köper tjänster av Västerås stad. De personalkostnader som finns är styrelsens ersättningar och arvoden.

Mälarenergi AB

I Mälarenergikoncernen ingår moderbolaget Mälarenergi AB samt dotterbolagen Mälarenergi Elnät AB, Fibra AB, Mälarenergi Vattenkraft AB och Mälarenergi Försäljning AB.

Mälarenergi ska samverka med andra kommuner och intressenter i regionen i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Bolaget ska tillhandahålla tjänster och produkter inom infraservice, det vill säga el, värme, vatten, IT, energitjänster och service. Bolaget omfattar verksamheter med olika förutsättningar. VA- och elnätsverksamheterna är monopol som lever under reglerad särlagstiftning medan övriga delar bedriver sina verksamheter i konkurrens. I huvudsak ska bolaget verka i Mälardalen.

Mälarenergi budgeterar ett resultat efter finansnetto om 419 mnkr (360 mnkr 2019). Omsättningen beräknas uppgå till 3 591 mnkr (3 328 mnkr). Budgeten baseras på ett temperaturmässigt normalår för försäljning och produktion av värme, fjärrkyla, elnät och vatten. Brukningsavgiften för VA höjs i snitt med 10 procent det kommande året. Priset på värme ökar i snitt med 1,5 procent. Elnätsavgifterna höjs i genomsnitt med 4,2 procent. Intäkterna från producerad elenergi budgeteras enligt elmarknadens terminspriser.

Koncernens framtida ekonomiska utveckling beror på en rad faktorer så som tillgängligheten i våra anläggningar, leveransförmåga, effektiviseringar, kundhantering, nivån på elpriset till elbörsen, fjärrvärmepriset, priset på elcertifikat, framtida prisutveckling på bränsle- och utsläppsrätter samt även utvecklingen inom handeln med el. Även framtida energipolitiska omställningar och regleringar måste hanteras inom verksamheten.

Den totala investeringsbudgeten beräknas uppgå till 1 020 mnkr. De största delarna i budget 2020 är reinvesteringar och lagkrav/ägarkrav. Mälarenergis tillgångar ökar till cirka 11,1 miljarder kronor.

Medelantalet anställda förväntas minska med 56 personer jämfört med budget 2020 till 732 personer.

Ägardirektiv och måluppfyllelse

Koncernens avkastning på totalt kapital exklusive VA beräknas utifrån budget till 5,2 procent. Ägarkravet är 5,0 procent.

Soliditeten exklusive minoritetens andel beräknas utifrån budget till 38,2 procent. Ägarkravet är minst 30 procent.

- Budgeten innebär att Mälarenergi når både målet för lönsamhet och soliditet 2020.

Bostads AB Mimer (Mimer)

Bolagets uppgift är att skapa och förvalta ett bostadsbestånd som tillgodoser de boendes och bostadssökandes olika krav beträffande standard, storlek, utformning, läge, service, hyresnivå med mera. Genom affärsmässig samhällsnytta ska bolaget kontinuerligt bidra till en långsiktig hållbar utveckling.

Mimer budgeterar ett resultat före skatt och bokslutsdispositioner för år 2020 på 149 mnkr (133 mnkr) exklusive reavinster. Den budgeterade balansomslutningen är 8,3 mdkr. Bolaget har budgeterat för 2 procent i årlig hyreshöjning, vilket är i linje med Riksbankens inflationsmål. Det är 0,5-1,5 procentenheter under den nivå som branschorganisationen Sveriges Allmännytta anser att bostadsbolagen behöver höja för 2020.

Budgeterade investeringar för 2020 är totalt 1 095 mnkr (858 mnkr). De består av 582 (464) mnkr nyinvesteringar samt 513 (388) mnkr i större underhålls- och ombyggnadsprojekt och en ökning av investeringar i inventarier med anledning av flytt till nytt kontor.

Flera större nybyggnationer pågår. Under 2020 planerar bolaget att starta byggnation av 439 lägenheter vid Vallby C, Högne samt Förseglet. Under 2020 kommer inga nya lägenheter färdigställas.

Medelantalet anställda förväntas öka något till 162 personer, en ökning med 12 personer jämfört med budget 2019.

Ägardirektiv och måluppfyllelse

Bolaget ska långsiktigt ha en soliditet på lägst 30 procent. Den får ej understiga 20 procent.

- Mimers budget för 2020 ger en soliditet på 25 procent och uppfyller ägardirektivet.

Bolaget ska långsiktigt ha en avkastning på totalt kapital på minst 4 procent. Affärsplanen (tioårsplanen) ska senast 2020 påvisa en avkastning på totalt kapital på minst 3 procent.

- Avkastning på totalt kapital är budgeterad till 2,5 procent för 2020 och avkastning beräknas inte uppnå ägardirektivet 3 procent över en tioårsperiod med gällande långtidsprognos.

Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB (VSSF AB)

Koncernen VSSF AB bildades år 2002 med uppgift att förvärva, förvalta och utveckla fastigheter i Västerås som inte primärt används för ägarens kärnverksamheter, men som är strategiskt viktiga för ägaren och för stadens utveckling. I bolaget ingår de helägda dotterbolagen Västerås Flygfastigheter AB, Geddeholms AB, Utvecklingsfastigheter i Västerås AB och Västerås Fastighet Kungsängen AB.

VSSF AB budgeterar ett resultat för 2020, före skatt och bokslutsdispositioner, på 19,3 mnkr (6,1 mnkr) exklusive reavinster. 12,5 mnkr av intäkterna utgör försäljning av mark i Geddeholm. Den budgeterade balansomslutningen beräknas till 495 mnkr. Den totala investeringsbudgeten 2020 beräknas uppgå till 10 mnkr och består av reinvesteringar i befintligt fastighetsbestånd.

Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB kommer inte att ha några anställda i bolaget, utan köper tjänster av Västerås stad. De personalkostnader som finns är styrelsens ersättningar och arvoden.

Ägardirektiv och måluppfyllelse

Bolaget ska långsiktigt ha en soliditet på lägst 30 procent.

- Soliditeten per den 31 december 2020 väntas uppgå till 33,8 procent (32,6 procent enligt prognos 2, 2019).

Bolaget ska minst ha ett positivt resultat efter skatt.

- Bolaget uppfyller ägardirektivet.

Västerås Parkerings AB (VPAB)

Västerås Parkerings AB startade verksamheten hösten 2016. Bolaget ska samordna arbetet med Västerås parkeringsplatser och jobba för att öka stadens andel av antalet parkeringsplatser. Västerås Parkerings AB ansvarar för Klippans parkeringsanläggning, som hyrs av Västerås stad, parkering på kvartersmark och parkeringsövervakning på gatumark åt Västerås stad. Västerås Parkerings AB utför även på uppdrag av kunder, parkeringsövervakning och parkeringsadministration för deras parkeringsplatser. Avsikten är att bolaget ska arbeta med en helhet i hantering av personbilsparkering i strategiska områden i centrala Västerås.

VPAB budgeterar ett resultat för 2020, före skatt och bokslutsdispositioner, på -0,4 mnkr (-0,2 mnkr). Den budgeterade balansomslutningen är 360 mnkr (236 mnkr).

Den totala budgeten för nyinvesteringar 2020 beräknas uppgå till 112 mnkr och består till huvudsaklig del av nybyggnationen av parkeringshuset Dockan.

Västerås Parkerings AB kommer inte att ha några anställda i bolaget, utan köper tjänster av Västerås stad. De personalkostnader som finns är främst styrelsens ersättningar och arvoden.

Ägardirektiv och måluppfyllelse

Bolagets soliditet ska uppgå till minst 15 procent under uppbyggnadstiden, därefter ska soliditet vara minst 30 procent.

- Budget är en avvikelse jämfört med ägardirektiven, bolagets soliditet förväntas ligga strax under 15 procent enligt budget 2020.

Bolagets avkastning på totalt kapital ska vara minst 5 procent. Under uppbyggnadstiden av bolaget kan avvikelse förekomma under enskilda år. Affärsplanens tioårsplan ska över tiden visa en avkastning på totalt kapital på minst 5 procent.

- Avkastning på totalt kapital är budgeterad till 1,2 procent för 2020 och avkastning beräknas överstiga 5 procent år 2026.

Västerås Marknads- och Näringslivsaktiebolag (VMN AB)

VMN AB:s övergripande uppdrag är att bidra till Västerås attraktionskraft. Bolaget ska arbeta för att attrahera människor, verksamheter och kapital till Västerås. Bolaget ska i samverkan med näringslivet och andra aktörer utveckla Västerås som en attraktiv boende-, arbets-, etablerings-, besöks-, och mötesort. Bolaget ska också bidra till den långsiktiga kompetetensförsörjningen genom att väcka intresse och kunskap för teknik och naturvetenskap.

För 2020 budgeteras ett resultat uppgående till -17 mnkr (-17 mnkr 2019). Den budgeterade balansomslutningen är 21 mnkr (22 mnkr). Budgeterade investeringar för 2020 uppgår till 0,1 mnkr (0,1 mnkr).

Medelantalet anställda är budgeterat till 32 för 2020, vilket innebär utökning med 1 person jämfört med budget 2019.

Ägardirektiv och måluppfyllelse

Bolagets resultat efter finansnetto ska vara bättre än -17 mnkr per år.

- Budget 2020 är i nivå med ägardirektivens övre gräns. Bolagets budget 2020, resultat efter finansnetto är budgeterad till -17 mnkr.

Nya Västerås Flygplats AB (NVFA)

Syftet med att bedriva verksamheten i bolagsform är främst att ägaren genom sitt ägande kan bidra till goda kommunikationsmöjligheter för näringsliv och privatpersoner i regionen. Bolaget ska verka för att tillsammans med Västerås stad och näringslivet tillhandahålla en väl fungerande flygplats som en del av stadens infrastruktur.

Viktiga nyckelaktiviteter för Nya Västerås Flygplats AB under året är att säkerställa efterlevnad av de certifieringar bolaget har för sin verksamhet.

Bolaget ska fortsatt följa och implementera den framtagna handlingsplan som finns gällande flygplatsens utveckling avseende destinationer samt antalet resenärer. Bolaget ska under år 2020 arbeta mot affärsplan och uppsatta ägardirektiv.

För år 2020 budgeteras resultatet -24,6 mnkr (budget 2019 -23,8 mnkr). Budget för år 2020 baseras på cirka 117 000 resenärer. Budgeten är beräknad med följande förutsättningar: flyg till London året runt med fyra avgångar per vecka, flyg till Malaga och Alicante med vardera två avgångar per vecka under perioden mars till oktober och FN-uppdrag med militärtrafik varannan vecka till Mali året runt.

Bolagets investeringsbehov nästa år uppgår till 2,5 mnkr (1,2 mnkr). Det kan finnas oförutsedda investeringsbehov utifrån eventuellt nya lagkrav såsom tillträdeskontroll, regler runt skyddsobjekt etcetera. Den budgeterade balansomslutningen är 50 mnkr (56 mnkr utfall 2018).

Medelantalet anställda under 2020 beräknas uppgå till 22 årsarbetare (budget 2019 25) fördelat på 33 personer. Jämfört med utfall år 2015 är detta 40 procent lägre bemanning, 22 personer har slutat eller sagts upp sedan år 2015.

Ägardirektiv och måluppfyllelse

Bolagets resultat efter finansnetto ska vara bättre än -20 mnkr per år.

- Det är en avvikelse jämfört med ägardirektiven. För år 2020 budgeteras resultatet -24,6 mnkr (budget 2019 -23,8 mnkr, prognos för år 2019, -23,6 mnkr efter finansnetto).

Mälarhamnar AB

Mälarhamnar AB har varit verksamt sedan årsskiftet 2000/2001 och ägs till 55 procent av Västerås stad och till 45 procent av Köpings kommun.

Bolaget ska genom hamn- och terminalverksamhet i Köping och Västerås på affärsmässiga grunder erbjuda det lokala och regionala näringslivet kostnadseffektiva och miljömässigt fördelaktiga lösningar inom hamn- och terminaltjänster.

Internt har arbetet med effektiviseringar nu övergått i ständiga förbättringar. Mälarhamnar följer upp och utvecklar uppläggen i befintliga affärer och rustar sig parallellt för bättre utföranden i kommande. Affärsuppföljning och affärsutveckling fortsätter. Internt blir tydlighet, uthållighet och förankring ledord att arbeta vidare med.

För 2020 budgeteras ett positivt resultat efter finansnetto om 19,8 mnkr (13,1 mnkr), en ökning jämfört med budget 2019 med drygt 6 mnkr. Den budgeterade balansomslutningen är 185 mnkr (156 mnkr utfall 2018). Omsättningen förväntas öka med 12 procent jämfört med budget 2019. Bolagets investeringsbehov för år 2020 uppgår till 39 mnkr (35,4 mnkr).

Det har under de senaste åren rekryterats medarbetare med erfarenhet av strategier, affärsutveckling, försäljning samt leveransoptimering och samtidigt har volymerna ökat. Då det löpande sker en föryngring av medarbetarkåren fortsätter den påbörjade kompetensöverföringen. Kompetensutbildning och föryngring medför att kostnader för tillfälliga anställningar kommer öka något då vissa funktioner kräver ersättare under utbildning.

Medelantalet anställda förväntas öka något under 2020 till 73 (72) jämfört med budget 2019.

Ägardirektiv och måluppfyllelse

Mälarhamnar ska ge en avkastning på lägst 5 procent av totalt kapital.

Soliditeten ska vara lägst 30 procent.

Mälarhamnar ska erlägga en årlig utdelning till ägarna om 700 000 kr.

- Genom att budgetera ett resultat före bokslutsdispositioner och skatt på 20 mnkr för år 2020 möjliggörs utdelning enligt ägardirektiven.
- Soliditeten budgeteras till 66 procent för 2020 och avkastningen beräknas bli 11 procent för 2020. Därmed är ägardirektiven uppfyllda.

Ekonomisk redogörelse, Västerås stad

Resultatbudget 2020, mnkr

	Not	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Förändring
Verksamhetens intäkter		2 407,6	1 978,6	2 010,0	31,4
Verksamhetens kostnader		-9 925,4	-10 013,8	-10 404,5	-390,7
Avskrivningar		-268,1	-297,7	-330,0	-32,3
Verksamhetens nettokostnader		**-7 785,9**	**-8 332,9**	**-8 724,5**	**-391,6**
Skatteintäkter		6 842,9	7 084,5	7 253,8	169,3
Generella statsbidrag och utjämning	not 1	1 227,1	1 360,4	1 512,4	152,0
Verksamhetens resultat		**284,1**	**112,0**	**41,7**	**-70,3**
Finansiella intäkter	not 2	150,9	176,0	193,0	17,0
Finansiella kostnader		-90,9	-118,0	-118,0	0,0
Summa finansnetto		**60,0**	**58,0**	**75,0**	**17,0**
Årets resultat		**344,1**	**170,0**	**116,7**	**-53,3**
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter		**4,3%**	**2,0%**	**1,3%**	**-0,5%**

Noter till resultatbudget, mnkr

NOT 1 Generella statsbidrag och utjämning	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Förändring
Inkomstutjämning	974,5	1 046,3	1 110,1	63,8
Kostnadsutjämning	-14,3	11,4	-96,5	-107,9
Regleringsbidrag/avgift	23,6	66,8	159,9	93,1
LSS-utjämning	-92,9	-88,9	-81,4	7,5
Införandebidrag	0,0	0,0	131,9	131,9
Fastighetsavgift	240,0	247,6	255,9	8,3
Generellt bidrag från staten	96,2	77,2	32,4	-44,8
Summa generella statsbidrag och utjämning	**1 227,1**	**1 360,4**	**1 512,4**	**152,0**

NOT 2 Externa finansiella intäkter	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Förändring
Utdelning kommunala bolag	0,0	28,8	45,8	17,0
Ränteintäkter	150,9	147,2	147,2	0,0
Summa externa finansiella intäkter	**150,9**	**176,0**	**193,0**	**17,0**

Kommentar:

Generella statsbidrag och utjämning utgör cirka 17 procent av skatteintäkter och utjämning. Från och med 2021 redovisas hela välfärdssatsningen som ett generellt statsbidrag.

Bland de generella statsbidragen ingår Västerås stads andel för generella statsbidrag enligt befolkningsfördelningen och ett särskilt bidrag enligt flyktingvariabeln.

Aktieutdelningen från Västerås Stadshus AB ska öka från 28 mnkr till 45 mnkr 2020.

Resultatbudget 2020–2023, mnkr

	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Verksamhetens intäkter	1 978,6	2 010,0	2 040,0	2 070,0	2 101,0
Verksamhetens kostnader	-10 013,8	-10 404,5	-10 619,9	-10 898,5	-11 185,9
Avskrivningar	-297,7	-330,0	-370,0	-420,0	-480,0
Verksamhetens nettokostnader	**-8 332,9**	**-8 724,5**	**-8 949,9**	**-9 248,5**	**-9 564,9**
Skatteintäkter	7 084,5	7 253,8	7 501,5	7 835,3	8 155,6
Generella statsbidrag och utjämning	1 360,4	1 512,4	1 488,3	1 453,1	1 449,3
Verksamhetens resultat	**112,0**	**41,7**	**40,0**	**40,0**	**40,0**
Finansiella intäkter	176,0	193,0	178,0	178,0	178,0
Finansiella kostnader	-118,0	-118,0	-118,0	-118,0	-118,0
Summa finansnetto	**58,0**	**75,0**	**60,0**	**60,0**	**60,0**
Årets resultat	**170,0**	**116,7**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Årets resultat (%)	**2,0%**	**1,3%**	**1,1%**	**1,1%**	**1,0%**

Finansiella intäkter

	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plam 2022	Plan 2023
Utdelning kommunala bolag	28,8	45,8	30,8	30,8	30,8
Ränteintäkter	147,2	147,2	147,2	147,2	147,2
Summa externa finansiella intäkter	**176,0**	**193,0**	**178,0**	**178,0**	**178,0**

Skatteintäkter och generella bidrag 2020–2023, mnkr

	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Skatteintäkter	7 084,5	7 253,8	7 501,5	7 835,3	8 155,6
Inkomstutjämning	1 046,3	1 110,1	1 159,3	1 200,6	1 256,8
Kostnadsutjämning	11,4	-96,5	-97,7	-98,8	-100,0
Regleringspost	66,8	159,9	187,5	162,4	120,9
LSS-utjämning	-88,9	-81,4	-82,4	-83,4	-84,4
Införandebidrag	0,0	131,9	65,5	16,4	0,0
Fastighetsavgift	247,6	255,9	255,9	255,9	255,9
Generella bidrag	77,2	32,4			
Summa	**8 444,9**	**8 766,2**	**8 989,8**	**9 288,5**	**9 604,9**
Ökning jämfört budget	**386,2**	**321,3**	**223,6**	**298,6**	**316,4**
Ökning (%)	**4,8%**	**3,8%**	**2,6%**	**3,3%**	**3,4%**

Nämndernas driftbudgetram, mnkr

	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020	Förändring 2020-2019
Skattefinansierad verksamhet				
Förskolenämnden	949,5	975,3	1 004,5	29,2
Grundskolenämnden	1 789,6	1 889,4	2 011,3	121,9
Utbildnings- och arbetsmarknadnämnden	776,9	824,6	873,0	48,4
Skultuna kommundelsnämnd	114,1	116,8	121,8	5,0
Äldrenämnden	1 439,5	1 539,0	1 603,6	64,6
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	815,1	826,1	862,6	36,5
Individ- och familjenämnden	902,4	818,3	875,1	56,8
Kulturnämnden	188,9	195,9	200,5	4,6
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	171,0	266,4	282,1	15,7
Tekniska nämnden	412,8	437,6	455,3	17,7
Byggnadsnämnden	27,3	26,4	27,4	1,0
Miljö- och konsumentnämnden	20,4	21,8	22,0	0,2
Kommunstyrelsen	209,3	211,1	221,1	10,0
Kommunrevisionen	3,5	4,7	4,8	0,1
Valnämnden	6,8	5,2	2,3	-2,9
Överförmyndarnämnden	9,3	14,7	15,0	0,3
Delsumma	**7 836,4**	**8 173,3**	**8 582,4**	**409,1**
Styrelser och kommunalförbund				
Styrelsen för Västerås vård och omsorg	6,6			
Styrelsen för Konsult och service	-5,9			
Styrelsen för stöd, fritid och entreprenad	-4,3			
Fastighetsnämnden	-309,1	-7,0	-2,7	4,3
Fastighetsnämnden exploatering		-8,5	-8,5	0,0
Delsumma	**-312,7**	**-15,5**	**-11,2**	**4,3**
Summa styrelser och nämnder	**7 523,7**	**8 157,8**	**8 571,2**	**413,4**
Finansförvaltning	**160,9**	**175,1**	**153,3**	**-21,8**
Verksamhetens nettokostnad	**7 684,6**	**8 332,9**	**8 724,5**	**391,6**

Specifikation av intäkts- och kostnadsökningar, mnkr

Förändring jämfört med årsplan 2019, mnkr	Budget 2020
Intäktsökningar	
Skatteintäktsökning	321,3
Utdelning Västerås Stadshus AB höjs	17,0
Resultat flyktingmottagning, avslut flyktinggrupp 17	45,0
Ökat avkastningskrav fastighetsnämnden	3,0
Kostnadsförändringar	
Demografiska effekter	-249,9
Generell kompensation till nämnder	-76,5
Beslutade administrativa besparingar effekt 2020	28,5
Politisk satsning	-94,1
Budgetreserv minskas	9,6
Effekt av tidigare beslut	-15,7
Ökad kapitalkostnad strategiska investeringar	-14,8
Kollektivtrafik	-13,4
Förändrad investeringsredovisning, lagkrav	-15,0
Ökad pensionskostnad	-9,0
Mälardalens Brand- och Räddningsförbund	-7,0
Ettårssatsning försvinner (byggbonus, val)	9,0
Konserthusram sänks	3,5
Ramjustering pga ändrad internränta, po-pålägg	9,8
Justeringspost pga ändrat po-pålägg	-3,4
Lögarängsbadet	-1,2
Årets resultat	**116,7**

Satsning, mnkr	Budget 2020
Satsning grundskola	40,0
Satsning äldreomsorg	15,0
Lönesatsning, riktad mot skolverksamheten	10,0
Förskolesatsning, färre medarbetare per chef	5,0
Gymnasiesatsning	5,0
Biblioteksatsning	5,5
Miljö- och klimatsatsning	3,5
Minskad plastanvändning, minskad nedskräpning	1,5
Gatu- och parksatsning, ettårssatsning	3,0
Skultuna, ettårigt projekt om skollokaler	0,7
Miljö och hälsa, ettårssatsning medverkan byggplaner	0,5
Råbybadet	0,3
Strategiska utvecklingsområden ökas från 2,0 mnkr till 2,5 mnkr	0,5
Bidrag upprustning bygdegårdar	0,3
Trygghetssatsning city	1,8
Kraftsamling city	1,5
Totalt	**94,1**

Demografiska effekter, mnkr	Budget elever	Budget 2020
Förskola	101	11,2
Förskola lokaler		4,1
Grundskola	378	33,5
Grundskola lokaler		33,4
Fritidshem	-25	-0,6
Gymnasieskola	424	38,6
Särskola elever	-3	-1,0
Gymnasieskola lokaler		3,6
Vuxenutbildning		-4,3
Skultuna		2,1
Totalt skolverksamhet	**875**	**120,6**
Hemtjänst och hemsjukvård volym		12,6
Äldreboenden med mera		24,2
Personlig assistans LSS, volymökning		5,0
Avlösarservice		2,0
Kvalificerad tillsyn		3,0
Daglig verksamhet volymökning		5,0
Köpta boendeplaceringar		5,0
Servicebostäder		13,8
Individ- och familjeomsorg totalt		50,0
Fysisk planering av nya områden		3,0
Kulturinvesteringar		0,7
Teknisk verksamhet		5,0
Totalt		**249,9**
varav boende/lokalhyra		**79,1**

Beslutad satsning/ kostnadsökning, mnkr	Total	Budget 2020	Plan 2021
Innebandyarena	14,5	12,1	2,4
Hamnen	7,3	1,2	6,1
Bäckby aktivitetsyta och omklädningsrum	1,7	1,7	
Lögarängens utomhusbad	1,0	0,7	0,3
Scenkonstbiennal	2,0		2,0
Totalt	**26,5**	**15,7**	**10,8**

Nämndernas investeringsbudgetram, mnkr

Investeringsram, mnkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Totalt 2020-2023
Skattefinansierad verksamhet						
Fastighetsnämnden	1 119,3	1 085,1	922,7	841,3	838,4	3 687,5
Förskolenämnden	10,0	7,4	9,0	23,6	24,0	64,0
Grundskolenämnden	19,0	26,7	21,2	26,0	43,0	116,9
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	13,6	12,8	6,9	6,9	7,1	33,7
Skultuna kommundelsnämnd	3,2	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Äldrenämnden	3,8	6,7	17,0	10,0	9,0	42,7
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	1,2	2,2	1,8	1,8	2,2	8,0
Individ- och familjenämnden	1,0	7,1	32,1	12,1	2,1	53,4
Kulturnämnden	8,5	10,0	8,0	12,0	6,0	36,0
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	18,3	10,7	23,8	22,7	15,8	73,0
Tekniska nämnden ordinarie investeringar	92,7	90,1	102,5	95,3	97,1	385,0
Tekniska nämnden strategiska investeringar	145,4	206,5	148,4	173,7	109,3	637,9
Miljö- och konsumentnämnden	0,5					0,0
Kommunstyrelsen	48,3	48,3	48,3	48,3	48,3	193,2
Kommunstyrelse - Mälarporten	13,0	60,0	454,0	454,3	476,4	1 444,7
Summa investering exkl exploatering	**1 497,8**	**1 574,6**	**1 796,7**	**1 729,0**	**1 679,7**	**6 780,0**
Fastighetsnämnden - exploatering	98,6	59,0	64,6	40,0	121,0	284,6
Fastighetsnämnden - strategiska markförvärv	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	200,0
Summa exploatering och markförvärv	**148,6**	**109,0**	**114,6**	**90,0**	**171,0**	**484,6**
Summa investering	**1 646,4**	**1 683,6**	**1 911,3**	**1 819,0**	**1 850,7**	**7 264,6**

Investering fastighetsnämnden, mnkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Totalt 2020-2023
Grundskola	374,2	349,5	500,7	535,0	370,0	1 755,2
Förskola	47,6	68,0	58,0	139,0	244,0	509,0
Gymnasium	34,0	34,0	17,3	9,0	6,0	66,3
Idrottsfastigheter	28,0	28,0	11,1	0,0	153,0	192,1
Kulturfastigheter	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Boenden (äldrenämnden mm)	140,4	202,0	89,0	35,0	28,0	354,0
Boenden (individ och familj)		11,4	48,4	19,4	11,4	90,6
Övriga fastighetsinvesteringar	94,5	60,2	49,7	35,9	18,0	163,8
Hamnens utveckling	221,4	220,0	125,0	33,0	3,0	381,0
Extern hyra	75,0	112,0	23,5	35,0	5,0	175,5
Summa investering exkl exploatering	**1 018,1**	**1 085,1**	**922,7**	**841,3**	**838,4**	**3 687,5**
Fastighetsnämnden - exploatering	98,6	59,0	64,6	40,0	121,0	284,6
Fastighetsnämnden - strategiska markförvärv	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	200,0
Summa exploatering och markförvärv	**148,6**	**109,0**	**114,6**	**90,0**	**171,0**	**484,6**
Summa investering inkl exploatering	**1 166,7**	**1 194,1**	**1 037,3**	**931,3**	**1 009,4**	**4 172,1**

Investeringsplan 2020-2023

Förskola	Platser Netto	Nya platser 2020	Nya platser 2021	Nya platser 2022	Nya platser 2023	Perioden	Efter perioden
Investeringar							
Barkarö Gotö	36			72		72	
Brandthovda	36	144				144	
Bäckby (Rösegård)	72					0	144
Enhagen ombyggnad	0				36	36	
Gäddeholm etapp 3 och 4	72				72	72	72
Håkantorps förskola	72				144	144	
Hökåsen förskola	72					0	72
Irsta	36				72	72	
Isolatorn (Gideonsberg)	72			144		144	
Norra Vallby (förstudie)	0					0	
Pettersberg	0				72	72	
Rönnby (ombyggnad)	36			72		72	
Skallberget	36		72			72	
Storängen	72					0	72
Sätra etapp 1	72				72	72	
Sätra etapp 2	144					0	144
Vetterstorp/Vetterslund	72					0	72
Öster 1 (Malmaberg)	0					0	72
Öster 2	72					0	72
Öster 3 (Haga, Markörgatan)	0					0	72
Österby förskola (Dingtuna)	72					0	72
Planerade inhyrningar							
Hammarby	36					0	72
Öster Mälarstrand (Valfisken)	36			72		72	
Öster Mälarstrand (Förseglet)	72				72	72	
Klockartorpet	72					0	72
Södra Källtorp	72			72		72	
Kopparlunden syd	110					0	144
Kopparlunden nord	72				72	72	
Totalt antal platser	**1 514**	**144**	**72**	**432**	**612**	**1 260**	**1 152**
Nettotillskott platser		**36**	**36**	**180**	**396**	**648**	**866**
Prognos ökat antal barn		121	97	123	193	534	
Andel i kommunal skola 64 %		77	62	79	124	342	
Nettoökning (platser minus elever)		**-41**	**-26**	**101**	**272**	**306**	

I tabellen redovisas i en kolumn antal platser netto, det vill säga skillnaden mellan nybyggda platser och avvecklade platser.

Investeringsplan 2020-2023

Grundskola	Platser Netto	Nya platser 2020	Nya platser 2021	Nya platser 2022	Nya platser 2023	Perioden	Efter perioden
Blåsboskolan F-6, renovering	50		50			50	
Brandthovdaskolan F-6, utbyggnad	50		50			50	
Ekberga F-6, utbyggnad *	50				200	200	
Emausskolan F-6, utbyggnad	300			350		350	
Fridnässkolan F-6, utbyggnad *	350			350		350	
Fridnässkolan F-6, paviljong	-200			-200		-200	
Fridnäs paviljong F-6	75	75				75	
Gäddeholmsskolan F-6, ny *	350					0	350
Gäddeholmsskolan paviljong	0	200				200	-200
Hammarby/Vetterstorp F-6, ny	190					0	350
Hammarbyskolan, paviljong	50	50				50	
Hässlöskolan F-6, ny	325					0	350
Högstadieskola centrum 7-9, ny	500					0	500
Irstaskolan F-9, utbyggnad	75				150	150	
Mälarparksskolan F-6, ny	525		525			525	
Storängen F-6	-200		-200			-200	
Norr om centrum, renovering	0					0	
Persboskolan F-9, renovering	100				400	400	
Rönnbyskolan F-9, renovering	0					0	
Rösegårdsskolan efter förskola	0					0	75
Skiljeboskolan, ny	0					0	
Sätra F-6, ny	700					0	700
Tillberga F-6, paviljong	50	50				50	
Vedboskolan F-6, ny	500				500	500	
Vallbyskolan/Norra Vallby	-400				-400	-400	
Under utredning						0	
Dingtunaskolan F-6	100					0	100
Malmabergsskolan	0					0	0
Tortunaskolan F-6	0					0	0
Tillberga F-9, utbyggnad *	0					0	100
Storängen F-6	0					0	0
Totalt antal platser	**3 540**	**375**	**425**	**500**	**850**	**2 150**	**2 325**
Nettotillskott platser		**175**	**425**	**450**	**325**	**1 375**	**2 165**
Prognos ökat antal elever		450	340	300	360	1 450	
Andel i kommunal skola 77 %		347	262	231	277	1 117	
Nettoökning (platser minus elever)		**-172**	**163**	**219**	**48**	**259**	

*) Investeringen är kopplad till avveckling av en paviljongslösning.
För de grundskolor som är under utredning är storlek, det vill säga hur många platser utbyggnad eller nybyggnad ska innehålla, inte bestämd än.

Kassaflödesanalys, mnkr

	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Totalt 2019-2023
Den löpande verksamheten						
Årets budgeterade resultat	102	128	100	100	100	530
Resultat exploateringsverksamheten	50	50	50	50	200	
Justering för avskrivningar	300	330	370	420	480	1 900
Justering för likviditetspåverkande poster som ingår i årets resultat	-25	-38	-31			-94
Justering för förändring pensionsavsättning	41	54	75	74	70	314
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**418**	**524**	**564**	**644**	**700**	**2 850**
Investeringsverksamheten						
Prognos investering i materiella anläggningstillgångar	-1 152	-1 179	-1 338	-1 273	-1 295	-6 238
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	100	100	100	100	100	500
Investering i aktier och andelar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-1 052**	**-1 079**	**-1 238**	**-1 173**	**-1 195**	**-5 738**
Finansieringsverksamhet						
Upplåning	0	0	587	529	495	1 611
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**0**	**0**	**587**	**529**	**495**	**1 611**
Årets kassaflöde	**-634**	**-555**	**-87**	**0**	**0**	**-1 277**
Likvida medel vid årets början	**1 576**	**942**	**387**	**300**	**300**	
Likvida medel vid årets slut	**942**	**387**	**300**	**300**	**299**	

Kommentar

Västerås stads nettotillgångar var 1 572 mnkr vid ingången av 2019 (cirka 1 400 mnkr 31/10-19). Finansieringsanalysen visar vilket kassaflöde som den löpande verksamheten skapar med budgeterad resultatnivå och ekonomi i balans för nämnderna. Bedömningen är att investeringarna kommer omfatta 70 procent av investeringsplanen, totalt 5,1 miljarder kronor åren 2020-2023. Lånenivån blir därmed cirka 1,6 miljarder kronor med 0,3 miljarder kronor i likvida medel i slutet av 2023.

Sammanställning för bolagen

Resultatbudget 2020, mnkr

	Västerås Stadshus AB	Mälar-energi AB	Mimer	VSSF AB	VPAB	VMNAB	NVFA	Mälar-hamnar AB
Den löpande verksamheten								
Omsättning **	1,2	3 591,0	1 011,0	60,6	31,7	30,0	21,4	153,3
Rörelsens kostnader	-2,9	-2 518,0	-572,0	-22,7	-23,1	-46,0	-41,3	-117,2
Resultat före avskrivningar	-1,7	1 073,0	439,0	37,9	8,6	-16,0	-19,9	36,1
Avskrivningar	0,0	-577,0	-225,0	-12,2	-5,4	-0,9	-4,0	-15,5
Rörelseresultat	-1,7	496,0	214,0	25,7	3,2	-16,9	-23,9	20,6
Finansnetto *	69,4	-77,0	-65,0	-6,4	-3,6	-0,1	-0,7	-0,8
Resultat efter finansnetto	**67,7**	**419,0**	**149,0**	**19,3**	**-0,4**	**-17,0**	**-24,6**	**19,8**
Budget 2019	**57,5**	**360,0**	**133,0**	**6,1**	**-0,2**	**-17,0**	**-23,8**	**13,1**
Prognos 2019	**68,4**	**392,0**	**138,0**	**10,6**	**0,6**	**-17,4**	**-23,6**	**22,0**
Västerås stads ägarandel	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**55%**

* Utdelning från Mälarenergi AB beräknas till 68 mnkr och utdelning från Mimer beräknas till 1,4 mnkr.
** Försäljning av mark i Gäddeholm ger 12,5 mnkr för VSSF AB.

Kommentar

De helägda bolagen ovan ingår i koncernen Västerås Stadshus AB. Mälarhamnar AB är ett delägt dotterbolag utanför koncernen Västerås Stadshus AB.

Investeringar 2020, mnkr

Företag	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020
Mälarenergi AB	853	1 194	1 547	1 543	1 020
Bostads AB Mimer	675	785	858	779	1 095
Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB	2	8	7	15	10
Västerås Parkerings AB	86	49	99	106	112
Västerås Marknads- och Näringslivs AB	2	1	0	0	0
Västerås Flygplats AB	5	3	1	2	3
Mälarhamnar AB	5	24	36	32	39
Summa	**1 628**	**2 063**	**2 549**	**2 478**	**2 279**

Medelantal anställda

Företag	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020
Mälarenergi AB	696	728	788	720	732
Bostads AB Mimer	145	152	150	157	162
Västerås Marknads- och Näringslivs AB	31	33	31	28	32
Västerås Flygplats AB	32	26	25	22	22
Mälarhamnar AB	60	69	71	74	73
Summa	**964**	**1 008**	**1 065**	**1 001**	**1 021**

Kommentar

Västerås Stadshus AB, Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB samt Västerås Parkerings AB har ingen egen personal. Bolagen köper tjänster från Västerås stad eller andra bolag inom koncernen Västerås Stadshus AB.

VÄSTERÅS STAD

Västerås stad
Stadshuset, 721 87 Västerås
Kontaktcenter: 021-39 00 00
E-post: kommunstyrelsen@vasteras.se
www.vasteras.se

Produktion: Västerås stad Kommunikationscenter K10939 2020-01